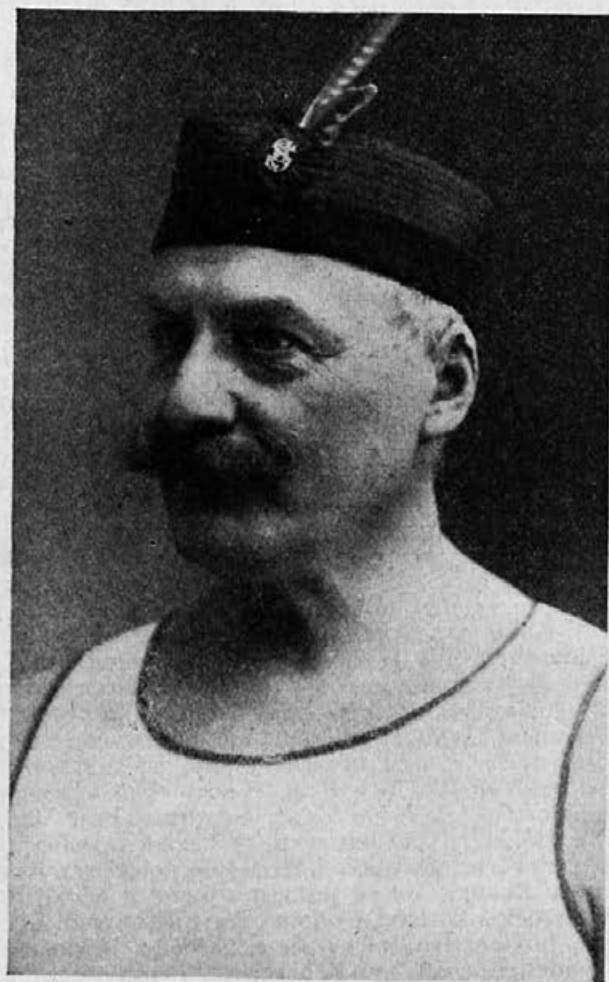

Broj 6 • Ljubljana, juni 1934 • Godina XVI

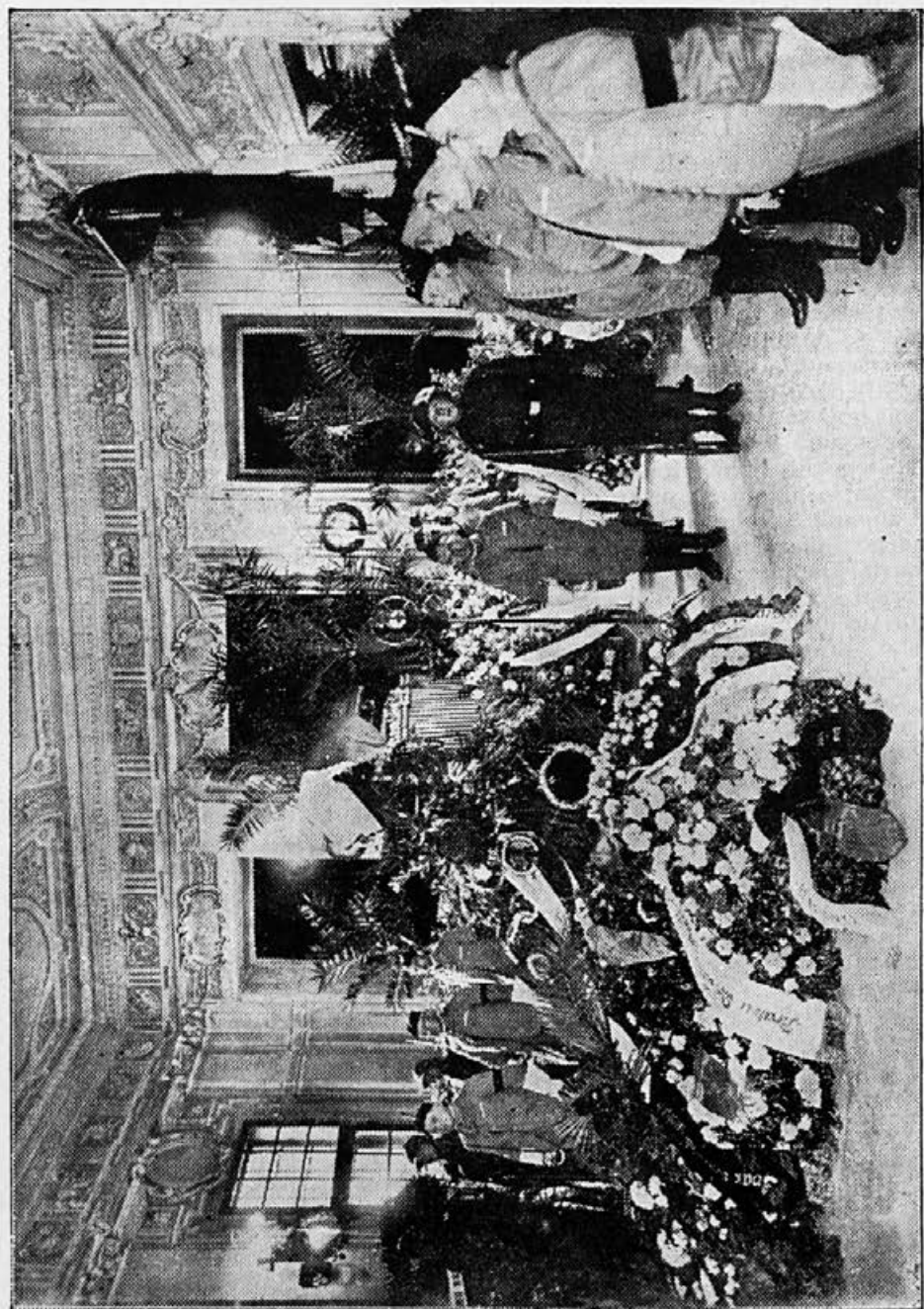

† Brat dr. Jindra Vanjiček

† Brat dr. Jindra Vanjiček

Rastao se je sa životom jedan od stubova Sokolstva, jedan od voda i učitelja češkoslovačkog Sokolstva i Sokolstva uopšte. Dne 3 o. m. navečer ispustio je svoju plemenitu dušu brat dr. Jindra Vanjiček, dugogodišnji načelnik Češkoslovačkog sokolskog saveza i načelnik Saveza slovenskog Sokolstva. Sav njegov rad, čitavo njegovo životno pregnuće i zalaganje bilo je posvećeno Sokolstvu i svome narodu. Bio mu je učitelj, vod, otac i istinski brat. Bio je oduševljeni ratnik za slobodu i ujedinjenje češkoslovačkog naroda, bio je rušilac tiranske Monarhije. Organizator, čovek dela, čovek smišljenog i potpunog rada.

Brat dr. Jindra Vanjiček rodio se 1. januara 1862 g. Detinjisko doba proživio je na Hradčanima, gde se je i rodio. Nakon osnovne škole polazi gimnaziju, gde su ga oduševili za telovežbu poznati tadanji gimnastičari. U sokolske redove stupio je u svojoj 17. godini. Đacima je uopšte bilo zabranjeno vežbanje u Sokolu. U telovežbi pokazao je naskoro visoku spremu te ga je i Tíř pohvalio prigodom javnog nastupa Smihovskog Sokola. Vežba se u mačevanju, tenisu i veslanju. Postaje sve potpuniji. 1882 postaje društveni prednjak; 1884 podnačelnik, a 1888 društveni načelnik. 1888 godine biran je za župskog inspektora Srednjočeške župe. 1889 biran je ponovno društvenim načelnikom i župskim inspektorom. Te godine održavala su se u Parizu međunarodna takmičenja i br. Vanjiček vodi sokolske vrste. Kao odličan vežbač, postigao je na župskim izbornim takmičenjima drugo mesto, iza najboljeg sokolskog vežbača br. Trefnog. Na međunarodnim takmičenjima, zaslugom br. Vanjička, osvojile su češke vrste sva tri prva mesta. Na tim takmičenjima upoznao se br. Vanjiček sa stranim gimnastičarima i povezao se s njima, što je bilo od velikog značenja za kasniji njegov rad. Svoje utiske s ovih takmičenja opisao je naredne godine u »Sokolu«. 1889 izabran je br. Vanjiček za župskog načelnika Srednjočeške župe. Time je stupio u tehnički odbor ČOS. Za bolesti saveznog načelnika br. Čížka pokazao je br. Vanjiček naročitu radinost i sposobnost. Nakon smrti br. Čížka 1889 godine ostalo je načelničko mesto prazno. God. 1892 postavljen je za načelnika br. Vanjiček, kao najposobniji i najradiniji. 1890 vodio je po prvi put župski slet u Berounu s vrlo velikim uspehom. Na II svesokolskom sletu vidimo ga kao člana tehničkog odbora ČOS, kao društvenog načelnika i kao takmičara. 1891 preuzeo je i načelničko mesto u Praškom Sokolu. Tada je prestao biti načelnikom u Smihovskom Sokolu, gde je načelnikovao punih 12 godina. Kako napred rekosmo, na glavnoj skupštini ČOS 1892, izabran je br. Vanjiček načelnikom Saveza. Tada mu je bilo tek 30 godina. Kao novi savezni načelnik poveo je sokolsku ekspediciju u Nansi. 1893 održavao se je u Budejovicama župski slet. Godinu dana pred tim održavao se je i turnerski slet u pomenutom metu. Narod je bio još uvek pod dojmovima tog sleta. Budejovice bile su poznate sa svog nemačkog nacionalnog osećaja. Brat Vanjiček imao je i ovde da pokaže što može i što zna Sokolstvo da uradi. Slet je uspeo iznad svakog očekivanja. Već za taj slet uvodi jedinstveno vežbačko odelo, koje još i danas nose vežbači i češkoslovački i naši. Svi ti uspesi, koji su tako brojni, podizali su br. Vanjičku ugled među sokolskim i građanskim redovima. Opaža se mladost, polet, snaga, određen pravac. Brat Vanjiček sve se više usavršuje. Na III svesokolskom sletu pokazao je naročitu spremu i sposobnost. Ovaj je slet krasno uspeo. Iste godine polazi u dvomesečni tečaj za francuske oficire u Žoanviji, da se još više usavrši u telovežbačkoj struci. Ovaj mu je tečaj naročito koristio i odmah iza njega uvodi u češko Sokolstvo lepe i korisne novine. Iza trećeg sleta naročito je počeo da radi na osnivanju ženskih odeljenja, što mu je i uspeo. Priređuje za njih posebne prednjačke tečajeve. Osniva za njih naročita odeljenja, tako su vežbačice bile jedno posebno telo, što je ostalo i do danas. Obuzet sokolskim radom završio je pravne nauke tek u svojoj 36. godini, kada je promoviran na čast doktora prava. Nato stupa u odvetničku kancelariju dra Novotnog, a kasnije dra

Posmrtni ostanci brata
dr. Jindřicha Vanjička
u »Mramornatoj salie«
Tirševog doma u
Pragu. Sokoli i vojnici
drže počasnu stražu

Novaka. Danju je vršio poslove u kancelariji, a naveče u sokolani. I kao pravnik pokazao se je pok. br. Vanjiček na visini. Godine 1896 Československa obec sokolska i Moravska obec sokolska ujedinile su se s Donjo-austrijskom sokolskom župom u Savez češkog Sokolstva, koji se je god. 1903 pretvorio u Česku obec sokolsku. I to se jačanje sokolskih snaga ima u velikoj meri pripisati bratu Vanjičku. 1907 godine priređen je V svesokolski slet pod vodstvom brata Vanjička. 1909 godine postao je br. Vanjiček načelnikom Saveza slovenskog Sokolstva, koji se baš te godine osnovao. 1910 godine otvorio je vlastitu odvetničku kancelariju. Od tada se je još više posvetio Sokolstvu. Polazi na međunarodna takmičenja kao u London, Pariz i drugama, gde postizava zavidljive uspehe. 1912 g. održavao se je u Pragu VI svesokolski slet, koji je ujedno bio i sveslovenski. Te godine slavili su 50 godišnjicu života češko Sokolstvo i brat Jindra. Prigodom ovog sleta brat Vanjiček je naročito pokazao sve svoje sposobnosti. Uvideo je, da je Sokolstvo snaga, koja će naskoro da odluči sudbinu svih Slovena. U tom pravcu i radi. Nastao je rat i s njime je bila prividno prekinuta i nit sokolskog života. Sokoli koji su ostali kod kuće nastavljaju svoj rad, a oni na bojištima ruše trulo carstvo i rade na osnivanju samostalne svoje države. Sokolstvo je raspušteno; imovina zaplenjena. Brat Vanjiček je spasava. Sokoli koji su se predavali osnivaju sokolske dobrovoljačke legije, a brat Vanjiček u domovini sprema Sokole za dan slobode, koji su svi očekivali. Austro-Ugarska je konačno slomljena. U narodu nastaja bezvlade, ali brat Vanjiček zna svoju dužnost. Okuplja svoje Sokole i uspostavlja narodnu vojsku, koja je imala da brani građane i uspostavlja red i poredak. Zbog tog svojeg čina bilo je bratu dr. Vanjičku ponuđeno mesto vrhovnog komandanta češkoslovačke vojske. Vanjiček odbija. Skroman je. Vraća se u vežbaonicu. Prikuplja rastrkane sokolske snage. I već 1920 g. vodi brat Vanjiček VII svesokolski slet na Letni. Hoće da odstupi s načelničkog mesta i prepusti ga mladima, ali mu ne daju. Tako on vodi i VIII svesokolski slet na Strahovu. Ali, nakon tolikog rada i naprezanja, životne mu sile popuštaju. Pred IX jubilarni slet 1932 godine povlači se iz aktivnog sokolskog rada i samo posmatra svoje učenike, svoje Sokole kojima je darovao sav svoj život. Do tog vremena, do 70 godine svog života, neprekidno je načelnikovao u ČOS 40 godina, a do 1933 godine bio je i načelnik Saveza slovenskog Sokolstva.

*

Po svojem radu, po svojim uspesima i čistom i čvrstom značaju kako Sokola, tako i Slovena, spada pok. br. Vanjiček u red najvećih Sokola i velikih Slovena: Tirša, Fignera i Šajnera.

Bratu dr. Vanjičku, uzoru čoveka i Sokola, uzoru borca i nesebičnog vode, ocu sokolskog naraštaja, neka bude sačuvan večan spomen među nama! Slava mu!

Kosovo

28 juna 1389

Kosovo Polje, prostrana visoravan na juđu naše otadžbine uz pitomu reku Sitnicu, bilo je vekovima krvavo razbojište, vekovno poprište ljutih borbi između vojsaka raznih naroda. Od brojnih borbi, koje su se na njemu vodile, najznačajnija je ona, koja se odigrala o Vidovdanu 1389 godine između malene srpske vojske -u kojoj su učestvovali i ostali delovi našega naroda (kralj Tvrtko iz Bosne) i velike i silne turske armije pod zapovedništvom sultana Murata.

Na Kosovu Polju vodili su se razni vojnički sukobi već od davnih davnina. 1073 god. sukobila se je na njemu vojska srpska s udruženom vojskom Bizantinaca i Bugara. 1173 g. razbio je na Kosovu Stevan Nemanja svoju braću i samostalno zavladao Srbijom vodeći je mudro i smelo lepšoj budućnosti. 1403 g. vodila se je na Kosovu borba između srpskog despota Lazarevića i sultana Muse; 1448 g. između ugarske vojske pod zapovedništvom Janka Hunjadia i turske vojske; 1689 g. između austrijske vojske pod komandom Pikolominia i turske vojske; 1831 god. između bosanskih ustaša i Turaka. Niti jedna od ovih borbi nije bila tako ogorčena, tako krvava i strašna kao ona o Vidovdanu 1389 g. između Lazarove i Muratove vojske. Silna se je vojska slegla na Kosovu ravnu - kako historici kažu - da oružanom snagom reše svoju sudbinu i svoju budućnost. Povala se je odlučna borba. Lazarove čete ispčetka vidno napreduju, dok ih malo zatim turske čete potisnu, po metu i zbune. Lazar padne s konja, Turci ga zarobljuju, da mu malo zatim - kao i ostalim srpskim poglavcima - odrube glavu. »Krv se je prolevala, bilo je bregova od leševa, glave su padale kao pesak na zemlju« - kaže turski istoričar Nešri. Srpska je vojska bila slomljena, a s njome i sudbina srpskog naroda za više stoleća. Izginu cvet srpskog dela našega naroda. S njime ugasne i zlatna sloboda. Iako je Branković prekinuo nit života smionog i mudrog Murata, turska je vojska ostala jedinstvena, disciplinovana. Bajazit, koji je nasledio Murata, još je snažnije, još bezobzirnije počeo da proganja i tamani sve ono što se krstom krsti, i što se imenom srpskim zove. Vojska je pala, car Lazar našao je poslednji počinak na Gračanici, njegovoj zadužbini, a srpski je narod pao pod jaram turskog polumeseca. Dugi je niz desetleća i stoleća protekao, dok je Kosovo bilo osvećeno i podjarmljena domovina spašena i oslobođena.

Iz ove borbe užasa i strave mora i mladi naraštaj da nauči: mudar vladar i složan narod pobeđuju i napreduju, a nesložan pada i podjarmljuje se. To smo opazili i u čitavoj našoj povesti od prvih početaka do dana današnjega. Da je u srpskom delu našeg naroda bilo u ono vreme više sloge i mudrosti, možda nikada ne bi došlo do tako strašne i crne pogibije na Kosovu. Posle smrti cara Dušana Silnoga (1355), za čijeg je vladanja bila Srbija na vrhuncu svoje slave i moći, počinje njen sjaj naglo da opada. Mladi njegov sin Uroš nije bio dorastao visokom položaju, koji je po očevoj smrti zauzeo. Feudalna gospoda počela su međusobno da se glože, bore i otimaju o vlast. Unutarnje trzavice i raspre brzo su podgrizle zdravi državni i narodni život i Srbija je počela da se gubi i da oslabljuje. Mladi vladar bio je i suviše mlad i neiskusn da bi mogao da uspešno nastavi delo svog oca. Na drugoj strani pojavio se pomlađen i organizovan osmanlijski narod, koji je uspešno počeo da se širi i da prodire iz Male Azije u Evropu - na Balkan. Srpski narod pocepkan i nesložan nije mogao da se uspešno suprotstavi jakoj osmanlijskoj sili. Po smrti Uroševog zavladao je kao vrhovni poglavica knez Lazar, ali ni drugi videniji ljudi nisu pustili svoju vlast iz ruku. Stanje se je promenilo vrlo malo ili gotovo ništa. Došao je konačno odlučan dan - dan obračuna s turskom vojskom. I to uz ovakve prilike malene Srbije. Iako je knez Lazar bio na čelu svih srpskih udruženih vojnih sila, ipak zapovedništvo nije bilo jedinstveno, vojska nije bila jednobrazno

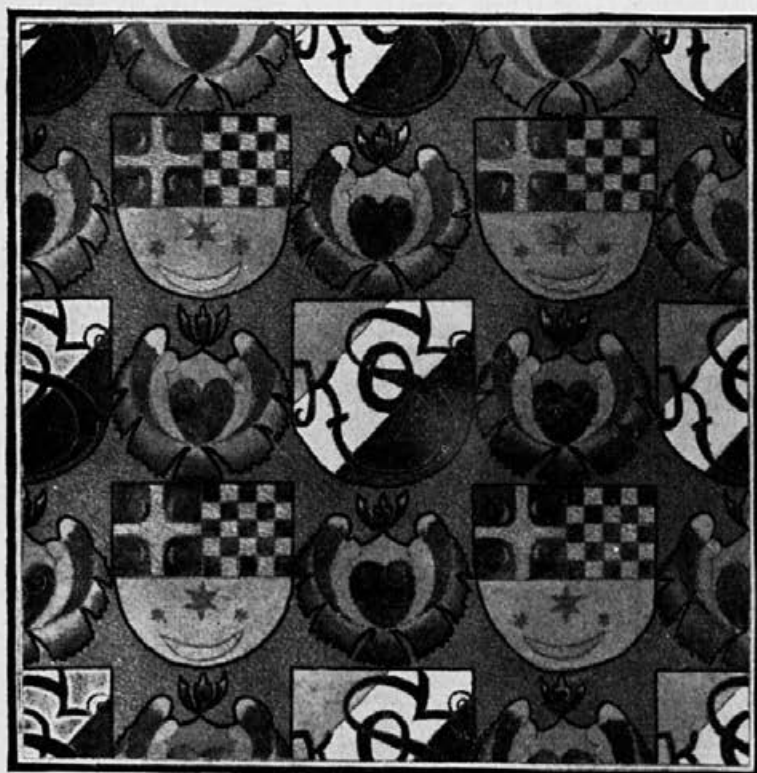
uvežbana, već silom prilika udružena samo za ovaj teški okršaj. I to je bio jedan od glavnih uzroka teške katastrofe našeg naroda. Zaista nesloga je uništila mnoge narode i mnoge jake države. Dok su bile složne i zadojene ljubavlju prema svom kućnom ognjištu i svojoj zemlji — uspevali su, čim su pak počela unutrašnja nesporazumevanja i gloženja — nestali su sa svetske pozornice. To vidimo kod jake rimske države, malene stare Grčke, Napoleonove države, velike Austro-Ugarske i t. d., a to vidimo i kod nas samih. Države i državnice i srpske, i hrvatske, i poljske, i češkoslovačke uskršavale su i nestajale. Kad su se vladari otuđili od svog naroda, kad su narodi postali nesložni propadali su i obratno. Bitka je odlučena još pre nego što je započela — kaže Tirš.

Dugo je trebalo dok smo se konačno oslobodili. Odlučne borbe Vožda Karadorda, Kralja Petra Oslobodica i današnjeg našeg Kralja Aleksandra, kao i sloga našega naroda doneli su pun uspeh, punu slobodu. Složan narod i mudri vladari — pobedili su.

Vidovdan i uopšte mesec juni za nas je vrlo važan. 29 juna 1844 g. rodio se Nj. Vel. Kralj Petar Oslobodilac; 2 juna 1903 izabran je jednoglasno od narodnog predstavništva Kraljevine Srbije kraljem, a u junu 1914, na Vidovdan, pao je u Sarajevu prvi hitac velikih oslobodilačkih ratova, koji su pretvorili čitavu našu zemlju u veliko jedno Kosovo, natopljeno krvlju i posejano kostima cveta našeg naroda, iz kojeg je nikla sloboda i ujedinjenje celokupnog našeg naroda. Taj veliki dan, koji je konačno i sasvim osvetio Kosovo iz 1389 godine, proslaviće naše Sokolstvo velikim pokrajinskim sletom u Sarajevu, gde će položiti venac i prižgati voštanicu nad grobom velikog nacionalnog mučenika Gavrila Principa.

Naporan je bio put, gorka je bila sudbina našeg naroda i na nama je da se više nikada ne ponovi niti jedno Kosovo našeg naroda

(Kljć.)

Zrisarske razstave mest. ženske realne gimnazije v Ljubljani

Peterlin, učenka 3. razr.

Zublja zahvalnosti Kralju Petru Velikom Oslobodiocu

Iz Sarajeva — na Oplenac.

Kao uvod u veliki II pokrajinski slet, koji se ove godine održava o Vidovdanu u Sarajevu, bila je velika sokolska stafeta, koja je ponela od Sarajeva na Oplenac goruću zublju, ko znak zahvalnosti i dubokog poštovanja prema velikom Kralju Oslobodiocu. U ovom svečanom činu učestvovalo je čitavo Sarajevo, sav naš narod, sve naše Sokolstvo. Zublja zahvalnosti prižgana je na večer 2 juna o. g. u našem istorijskom Sarajevu, da je, podavajući je od ruke do ruke, ponesu Sokoli na naše narodno svetište Oplenac, na grob blagopočivšeg Kralja Petra Velikog Oslobodioca, gde se je s njome prižgala večna luč »Sokolsko kandilo«, dar Njegova Veličanstva Kralja Aleksandra.

U ovoj velikoj stafeti, najvećoj do sada u Evropi, učestvovalo je 1.720 Sokola, koji su u 17 sati i 35 minuta prevalili daleki put od 355 km.

Ova baklja zahvalnosti prižgana je na naročito svečan način. Kad je pao sumrak u subotu 2 juna sakupili su se na onom historijskom mestu, koje je toliko značajno za ceo naš narod, predstavnici vojske i civilnih vlasti, predstavnici našeg nacionalnog i kulturnog života. Bili su okupljeni i stari sokolski borci, koji su u sokolskim redovima naše ponosne Bosne već punih 25 godina, i koji su se borili na raznim frontovima za čast i slobodu otadžbine, ili su godine i godine čamili kao veleizdajnici u austrijskim zatvorima i kazematima.

Pomenutog dana u 7 sati na večer, upaljena je kremenom na mangalu vatra iz drva, koja su sakupljena iz bosanskih brda, naročito s Čokovačke

Z risarske razsta-
ve mest. ženske
realne gimnazije
v Ljubljani

Lesar,
učenka 2. razr.

planine, gde je Kralj Petar, za vreme bosanskih ustanaka, četovao pod imenom Petar Mrkonjić. Kad je bila zublja prižgana sokolska je glazba udarila marš, a nakon molitve održao je br. Besarović, starešina župe, prigodni govor veličajući dela i stvaranja velikog Kralja Oslobođioca. Predaje zatim zublju načelniku grada Sarajevu br. Jevtanoviću, br. Jevtanović, podbanu br. Hadžimeroviću, br. Hadžimerović armijskom deneralu br. Beliću, a br. Belić bratu dru Vidoviću, koji je predaje prvom trkaču stafete br. H. Čuriću. Sva su ova braća predavala zublju svom sledniku uz prigodne reči zahvalnosti Kralju Petru i vernosti današnjem Kralju i jedinstvenoj domovini.

Trkači stafete Sokolske župe Sarajevo protrčali su sa zubljom do granice užičke Sokolske župe, a Sokoli Sokolske župe Užice protrčali su s njome do granice Sokolske župe Kragujevac, gde su je primili pripadnici ove župe, da ju nose prema Oplencu. Nekoliko kilometara pred Oplencem ponovno su preuzeli zublju pripadnici Sokolske župe Sarajevo. Gruvanje topova najavilo je dolazak poslednjeg trkača na Oplenac. Ispred crkve na Oplencu nalazio se je izaslanik Njegovog Veličanstva Kralja pukovnik br. Pavlović, upravnik imanja na Oplencu kapetan br. Janković, članovi uprave Saveza SKJ na čelu s potstarešinom bratom Ganglom, članovi uprave župe Sarajevo, starešine župe čijim je teritorijem zublja prošla, starešine velikog broja sokolskih društava i članstva, mnogi narodni poslanici sa sekretarom Narodne skupštine br. Miloševićem i mnoge druge ličnosti. Pred crkvom primio je zublju načelnik Saveza br. Ambrožić, koji je predaje br. Ganglu, br. Gangl predaje ju bratu Besaroviću, koji s njome prižiže »Sokolsko kandilo«, nad grobom Kralja Petra. Brat Gangl predao je bratu Besaroviću zublju uz nekoliko prigodnih reči, a brat Besarović isto tako s rečima zahvalnosti prižgao je večno kandilo nad grobom Velikog Pokojnika. Nato je progovorio br. Čeda Milić, a iza njega izrekao je I zamenik starešine br. Gangl ovaj govor:

— U ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije meni je, braćo, vrlo drago što mogu da vam zahvalim na ovoj lepoj manifestaciji ljubavi i zahvalnosti Velikom Kralju Oslobođiocu. Srećan sam što vas vidim u ovom velebnom hramu, kamo ste došli da se poklonite seni Velikog Kralja. Iz akta ove svečanosti vidite u kolikoj meri izbija vaš duh i vaše srce. Istorisko Sarajevo juče je učinilo veliko delo. Upaljenu zublju braća Sokoli preneli su do ovog svetog mesta, do ovog velebnog hrama, da se iz nje užeže večno kandilo iznad grobova Vožda Karadorda i Velikog Kralja Petra Oslobođioca. Ja braći iz Sarajeva zahvaljujem za sve njihove napore i dela. Ovo kandilo koje smo danas užgali večno će sijati kao velika zahvalnost jugoslovenskih Sokola našem Velikom Kralju Oslobođiocu. Dolazeći ovamo da neumrlom Kralju odamo dužno poštovanje i da na Njegovom grobu otvorimo naše srce, zavetujemo se da ovaj plamen koji smo preneli iz istoriskog Sarajeva bude znak velike vernosti našem Kralju i večite zahvalnosti Oslobođiocu robovanog naroda. Pozivamo vas, braćo, da još jednom odamo počast seni Velikog Kralja i uskliknimo Slava mu!

Nato je još izrekao nekoliko zahvalnih reči Voždu Karadordu i Kralju Petru Oslobođiocu, kao i našem velikom Kralju Aleksandru, br. starešina dr. Besarović. Iza br. Besarovića govorio je br. Milošević, iznoseći veliku historijsku ulogu Kralja Petra za naš narod i otadžbinu. Nato je starešina br. Besarović predao izaslaniku Njegovog Veličanstva Kralja pukovniku br. Pavloviću spomen-povelju, čiji je tekst ispisan slovima iz Miroslavljevog evandolja. U ovom povelji ističe se rad 7 sokolskih župa, za koje je slet u Sarajevu obavezan, i blagodarnost oslobođenog naroda prema blagopočivšem Kralju Petru i velikom našem Kralju Aleksandru.

Ovim činom Sokolstvo je odalo dužnu poštu i duboku zahvalnost velikom Tvorcu naše velike i ujedinjene domovine, za koju se je On sa svim Svojim silama zalagao za čitavog svog života.

(Kljč.)

Z risarske razstave mestne ženske real. gimnazije v Ljubljani.
Delo Berbučeve, učenke 3. raz.

Ugledajmo se u predratni naraštaj! Majcan Ivo, Senj

Dobar naraštajac se uverio, da se najbolji i svestrani uzgoj postizava kroz Sokolstvo. Taj uzgoj provada se u sokolskoj vežbaonici. — On zna da u nijednom drugom društvu ne bi mogli bolje, uspješnije i svestranije uzgojiti našu omladinu i osposobiti je za koristan rad i vredan život, kao i za poznavanje života, nego što to možemo u sokolskom. — Ta Sokolstvo je od svog osnutka neustrašivo i smelo kročilo trnovitim i krvavim putevima svome cilju. — Ono je na tim putevima borbe i života uzgajalo i spremalo svoj narod i vodilo ga napretku, slavi i boljoj budućnosti.

Naš sadašnji život u slobodi, jedinstvu, u ujedinjenoj domovini, dobrim delom je stečen čvrstom i čeličnom sokolskom mišicom i prolivenom krvlju naših najboljih sinova, koji su ponosno i puni poleta srtali u borbe za naše oslobođenje i ujedinjenje. Sa svojim lepim vrlinama — Sokoli su uvek i svagde prednjačili u borbi i u radu. — Ne rečima, već primerima pokazivali su drugima, kako je dužnost svakog pojedinca i život svoj, spremno, doprijeti za sreću svoga naroda. Tako čudoredno jakih i narodno svesnih i smelih boraca treba nam i danas, — želimo li očuvati svoju slobodu i jedinstvo.

Zato naš sokolski naraštaj — i uopšte sva naša omladina — mora svoje prirodene vrline i čudoređe neprestano jačati i usavršavati. kako bi mogao tim vrednotama prednjačiti celoj našoj omladini, a i omladini prosvetljenijih i naprednijih naroda.

S obzirom na ponašanje našeg sokolskog naraštaja i uopšte naše omladine, u glavnom, — možemo biti zadovoljni. — Drukčije i ne može biti, kada znamo da naša omladina ima otkuda dobivati tu snagu, tu najveću vrednost. Ona to crpi iz narodne duše i iz svih narodnih vrlina i odlika s kojima se može ponositi, a s njima i naprednijim narodima služiti kao uzor.

Te prirodene čudoredne snage, kojima naš narod obiluje, imaju se u svakom pojedincu sustavno i smišljeno usavršavati. — U koliko ih kod pojedinaca nedostaje, primerima i delima imaju se usadivati u dušu, kako bi činile bitnost njegove nutrinje.

Kod velikog dela omladine to se može postići kroz životnu školu, gde se stvara čvrsta volja i oplemenjuje duša, koja se zagrejava za sve što je dobro, lepo i istinito, — kroz sokolanu, gde se nastoji upotpuniti i izgraditi oblik celokupne čovečje ličnosti i značaj budućih članova zajednice.

Naraštaj treba da razvija i jača svoju volju, da bude uvek spreman odlučno ući u borbu, koja ga u životu čeka. On mora biti sposoban odstranjivati zapreke na svom putu, kako ne bi klonuo pred prvim poteškoćama, već

ustrajao i izdržao u borbi do potpune pobjede. U sebi mora osjećati jakost i samosvest, da može uvek i svagde slobodno iskazivati svoje misli i iznositi svoj sud i osećaje. Prema ničemu ne sme biti ravnodušan, već se mora zanimati za sve što se oko njega događa, kako bi mogao svako dobro potpomoci, a zlo suzbijati. — Nije dovoljno samo promatranje rada, već treba, kada se vidi da je taj rad dobar i koristan za celinu, — i sam učestvovati u njemu, — i biti uvek pripravan na žrtvovanje svoje lične udobnosti i zadovoljstva, — sreći naroda i svoje domovine.

Zato pravi Soko treba da izbegava i da se oslobodi misli na lakoću u životu, na lagodan i bezbrižan život, u kome ne dolaze do izražaja čovečje snage. On mora jačati sposobnost rasuđivanja i shvaćanja, težiti za radom i stvaranjem i razvijati sve vrednote ličnosti. — Bude li za time težio i tako radio, oslobodiće se straha pred budućnošću, koji mu može ubiti volju i polet, a koji je osobito naraštaju vrlo potreban.

Prva mu je dužnost da se spremi, kako će što uspešnije i sigurnije sačuvati sve tekovine stečene patnjama i krvlju. — Zato treba da se u svom radu ugleda u predratne Sokole, koji se nisu bojali nikakvih patnja ni sile tuđinaca, koji su tlačili naš narod, iskorišćivali njegovu snagu i sposobnost i iscrpljivali bogatstvo naše zemlje. Oni se nisu bojali tamnica, ponižavanja, ni same smrti, jer su bili duhovno jaki i narodno svesni. Bili su svetli uzori čitavoj našoj omladini. — Njezin čudoredan život i narodnu svest nije moglo pokolebati nikakvo nasilje, jer im iz nutrinje govoraše glas: »Sve pretrpi i preko svih nasilja i patnja s prezrenjem i s ponosom pređi, jer na te gledaju oči svih onih, koji su se kroz stoleća žrtvovali za svoj narod; a ljubav prema narodu i domovini neka ti bude najveća i najsvetija dužnost, čistiji osećaj i misao vodilja svih tvojih nastojanja.« — S takvim osećajima, imajući taj cilj pred očima, treba da se boriš i da radiš i ti, naraštajče, i da si uvek pripravan svoj mladi život doprineti na žrtvenik narodnog oslobođenja i ujedinjenja, jer samo u tome naći ćeš ti i ceo narod svoju sreću i lepu budućnost.

Naraštaju! Ugledaj se u predratnu omladinu!

Savez Slovenskog Sokolstva — potpun

Bugari primljeni u SSS

Dne 10 o. m. vršila se je u Pragu u Tirševom domu skupština Saveza slovenskog Sokolstva. Skupštini su prisustvovali za ČOS br. dr. Bukovski, br. Truhlarž, br. dr. Klinger, br. Krejčík; za SKJ br. Engelbert Gangl i brat Đura Paunković; za poljsko Sokolstvo br. Šćepanski; za rusko Sokolstvo br. Manohin i Vaničuk; od bugarskih Junaka br. Lazov i br. dr. Minev, te tajnik Saveza SS br. Štjepanek.

Uz ostalo na ovoj se sednici naročito raspravljalo o pitanju stupanja bugarskih Junaka u Savez slovenskog Sokolstva. Svi su delegati izrazili svoju želju i pripravnost da se bugarske Junake primi već na ovoj sednici u kolo slovenskih sokolskih saveza. Ovaj je predlog primljen jednoglasno, što znači da su Bugari definitivno primljeni u Savez slovenskog Sokolstva i da je on time postao potpun.

Na ovoj se sednici poveo razgovor i o sveslovenskom svesokolskom sletu, koji će se naredne godine održati u Varšavi, te o ovogodišnjim pokrajinskim sletovima jugoslovenskog Sokolstva u Sarajevu i Zagrebu. Pretresao se je i pravilnik o organizaciji SSS.

Naročito nas veseli, da su bugarski Junaci jednoglasno primljeni u naš svesokolski savez, i da je time skinuto s dnevnog reda jedno tako važno pitanje za čitavo Slovenstvo.

(Kljé.)

Sa skupštine Saveza Slovenskog Sokolstva u Pragu dne 10 juna

Pokrajinski sletovi u Sarajevu i Zagrebu

Nastup srednjoškolske omladine u Sarajevu

Velike sokolske svečanosti II pokrajinskog sleta u Sarajevu započele su dne 2 juna o. g. sa stafetom, koja je odnela iz Sarajeva na Oplenac Zublju zahvalnosti na grob Kralja Petra Velikog Oslobođioca. O tome smo izvestili na drugom mestu.

Kao prvi pretsletski dan bio je nastup srednjoškolske omladine, koja je nastupila dne 3 juna na velikom sokolskom sletištu. Ujutro 2 juna održala su se takmičenja na kojima je takmičilo 10 vrsta srednjoškolaca i 4 vrste srednjoškolki. Posle podne održani su pokusi učenika i učenica, a naveče sokolska akademija, koja je vrlo dobro uspela. Pred podne 3 juna bila je manifestaciona povorka gradom, u kojoj su uzeli učešća učenici i učenice svih sarajevskih škola, a i oni iz udaljenijih mesta. Među njima videli smo učenike i učenice iz Stoca, Bijeljine, Brčkog, Slav. Broda, Cetinja, Dervente, Čačka, Kragujevca, Mostara, Pljevlja, Užica, Požege, Skoplja, Trebinja, Valjeva, Vareša, Zenice, Zaječara i mnogih drugih mesta. Pred banovinskom palačom pozdravio je povorku pomoćnik bana br. Hadžiomerović s vrlo lepim, čuvstvenim i oduševljenim govorom. Pred Gradskom većnicom pozdravio je povorku pukovnik br. Ristić. Oba su govora bila popraćena oduševljenim poklicima Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu. Ovde se je povorka i razila. Povorka je bila svuda oduševljeno pozdravljena i aklamirana.

Posle podne bio je javni nastup na sletištu. Najpre su učenici i učenice izvršili mimihod sletištem, a zatim su nastupili učenici I i II razreda u prostim vežbama, zatim učenice I razreda s prostim vežbama; za njima je nastupio posebni odeo učenika iz Broda na Savi, nato s prostim vežbama učenice II i III razreda, iza njih učenici III razreda s vežbama s palicama. Iza ovih vežaba nastupili su učenici na spravama, učenici i učenice izvodili su razne igre, nato posebni nastup Gradanske škole Vareš, proste vežbe učenika viših razreda, proste vežbe učenica viših razreda, a s nastupom učenika Velike medrese iz Skoplja završen je ovaj javni nastup, koji je u svakom pogledu uspeo iznad svakog očekivanja. Nastupu je prisustvovao velik broj gledalaca, među njima i ugledne ličnosti svih slojeva naroda.

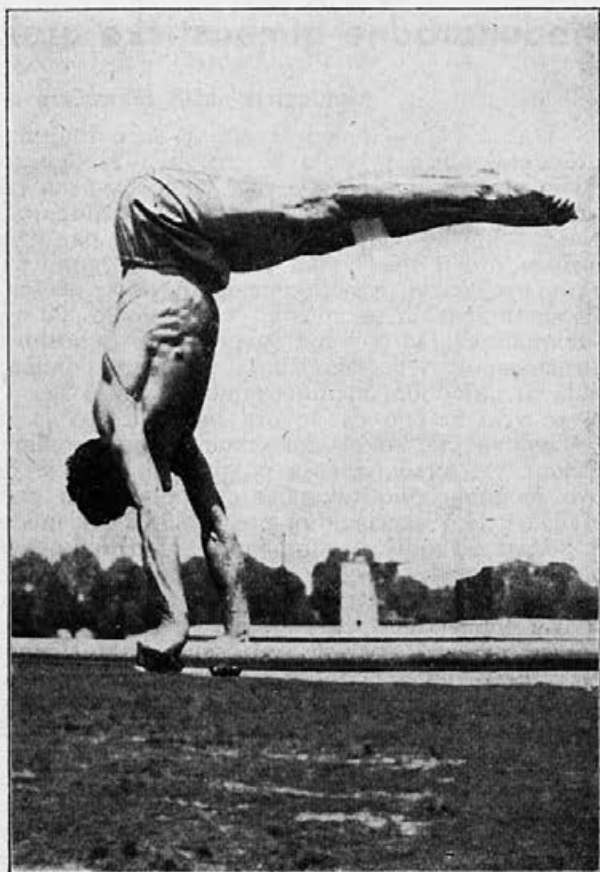
Nastup srednjoškolske omladine u Zagrebu

Velike sokolske svečanosti u Zagrebu otvorili su svojim nastupom učenici i učenice srednjih škola dne 3 o. m., dakle, istog dana kada je bio i nastup srednjih škola u Sarajevu.

Javni nastup imao je da otpočne u 16 časova. Još mnogo ranije od toga počelo se općinstvo skupljati na ogromnom zagrebačkom sletištu. Naroda se je skupilo preko 10.000. Zastupani su bili svi razredi građanstva. Točno u 16 časova stupili su, pod udaranjem sokolskog marša, na sletišta učenici nižih razreda pod vodstvom svojih nastavnika. Nastupilo ih je odjednom 2010 u prostim vežbama. Vežba je vrlo lepo uspela i nagrađena je od gledalaca burnim odobravanjem i poklicima. Nato je pročitana pozdravni brzojav Saveza SKJ. Iza toga nastupile su učenice nižih razreda. Nastupilo ih je 1100. Svoju prostu vežbu izveli su odlično. Iza toga nastupili su učenici i učenice s vežbama na spravama i sa spravama. I ova vežba, koja je bila vrlo živa i po svojim sastojinama vrlo šarena, izvedena je krasno, i nagrađena je od općinstva dugim aplauzom. Nato su nastupili učenici klasične gimnazije s vežbama sa zastavicama. Nastupilo ih je 36. Bili su nagrađeni oduševljenim pljeskom. Iza njih nastupili su učenici u raznim igrama kao: hokej, košarka, odbojka i hazena. I ove igre, koje su unele mnogo veselosti, bile su nagrađene poklicima i odobravanjem. Tada je nastupilo 330 učenika III realne gimnazije sa skupinama. Skupina je bilo 30 po 9 vežbača i 3 po 15. Završili su sa skupinom koja je činila pozdravni natpis: »Zdravo!« — »Treća« —

»Realna«. Izvodilci bili su srdačno pozdravljeni. Poslednja točka bio je nastup učenika viših razreda, koje su izvele slovenske narodne plesove. Bile su obučene u razne slovenske narodne nošnje, što je davalo vrlo lepu sliku. Plesove je izvodilo 320 učenica. Izvodile su »češku besedu«, poljski »krakovjak« i naše narodne plesove. Ova je točka bila svakako najefektnija, barem za općinstvo.

Čitav ovaj nastup uspeo je onako, kako se je moglo i očekivati od poznate braće nastavnika gimnastike, koji su uložili sav napor i svoje sposobnosti da čim lepše i bolje uspe. Videli smo jedan zaista lep nastup uzdanice našeg naroda — naše nadobudne srednjoškolske omladine.

Stav o šakama, prednoženje

Kos in kukavica

Ivan Albreht, Ljubljana

Kukavica se je šopirila in se hvalila napram skromnemu kosu:

»Kaj boš ti boter kos, ki si revež vedno bos, poješ svoje skromne pesmi in po gozdu letaš, še med trnje se zapletaš, malo črvov poloviš, najsi trudiš se, znojiš! Mene glej, kako sem urna, vjamem še kričača — murna in pa druge hrošče, črve! Toliko jih polovim, da se sama sebi čudim, vendar poižijem vse, še premalo je za me!«

Skromni kos je že zakimal, kukavici je dejal:

»Jaz se pač ne bom bahal, revček sem in revček bom, kot vsak pevec, ki trpi in brez slave in časti v tem življenju se bori! A pri tem ti vendar rečem, pravim in se ne zarečem:

»Ker množino to vloviš, se požrešna meni zdiš. Pa požrešnost kot krepost zdajle pred menoj slaviš!

In pa, ali še ne veš, kako daleč drzna greš, da prepuščaš drugim rod, nosiš jajca v tujih gnezdih, da so tvoje kukavice hčerke tujcev. Te ni sram, da za svojo ti požrešnost, si izdala še svoj rod, da mu tujec je gospod?«

Skromni kos se še zamaje, ji pokima, odleti.

Kukavica pa molči, kaj ji mar ves svet, le da dosti hrane si dobi!

Međunarodne gimnastičke utakmice u Budimpešti

Akademija naših takmičara u Beogradu

Dne 1 i 2 o. m. održavala su se u Budimpešti X međunarodna gimnastička takmičenja, koja je priredila Međunarodna gimnastička federacija. Ovim utakmicama učestvovala su po prvi put i ženska odeljenja i to 5 vrsta iz pet država, koje su udružene u Međunarodnoj gimnastičkoj federaciji. Naše sokolske vrste nisu učestvovala na ovim takmičenjima iz poznatih razloga, što je mađarska vlada onako gadno napala našu državu u Društvu naroda u Ženevi. Na utakmicama uzelo je učesća 13 naroda s 13 vrsta muških i 5 vrsta ženskih takmičara. Nastupilo je 100 muških i 40 ženskih takmičara i takmičarki. Od Slovena nastupili su: Čehoslovaci, Poljaci i Bugari (Junaci). Organizacija ovih takmičenja sa strane Mađara bila je vrlo loša, kao do sada ni najednom međunarodnom takmičenju. O nepristranosti sudaca dalo bi se vrlo mnogo da govori, naročito što se tiče njihovog držanja prema češkoslovačkim sokolskim vrstama i na samom borilištu i u njihovim pisarnicama pri izračunavanju postignutih točaka. Po svemu se je videlo da je ovo međunarodno takmičenje imalo jednu političku pozadinu na koju su Mađari tako naučeni tim pre, što je i ova međunarodna utakmica priredena u počast 50 godišnjice opstanka Mađarskog gimnastičkog saveza.

Nas Sokole naročito zanima kako su se sokolske vrste borile, a naročito vrste češkoslovačkog Sokolstva koje su imale da brane svoje svetsko prvenstvo u gimnastici. Uza sve smetnje na koje su sokolski takmičari na svakom koraku nailazili, ipak su oni časno zastupali i narodne boje i sokolsku čast. Navodimo točne podatke o ovim takmičenjima, da se s njima upoznaju i naši naraštajci i naraštajke, koji će možda uskoro morati da zastupaju na međunarodnim telovežbačkim poljima boje svog naroda. Evo tih uspeha:

Muški; odeljenja:

U 15 grana od 900 mogućih tačaka dobili su:

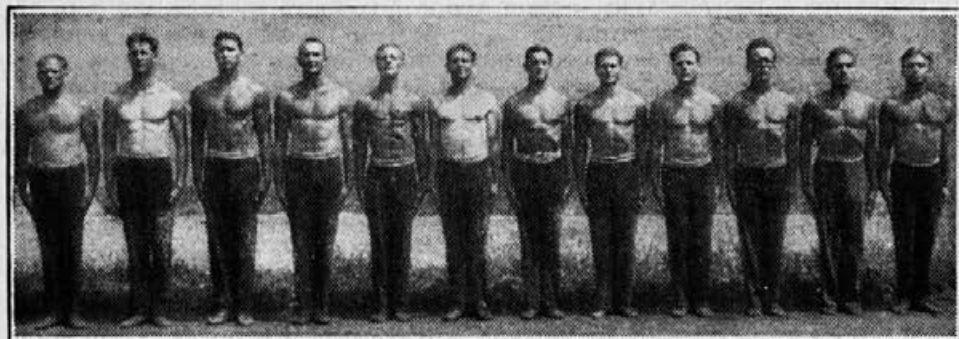
- 1) Švicarska 787.30
- 2) Češkoslovačka 772.90
- 3) Nemačka 769.50
- 4) Italija 761.35
- 5) Mađarska 757.40
- 6) Finska 754.10
- 7) Francuska 730.40
- 8) Luksemburg 623.10
- 9) Belgija 595.35

- 10) Poljska 589.80
- 11) Nizozemska 585.80
- 12) Bugarska 555.30
- 13) Meksiko 427.15

Ženske; odeljenja:

Od 820 mogućih tačaka dobili su:

- 1) Češkoslovačka 738.06
- 2) Mađarska 734.40
- 3) Poljska 629.48
- 4) Francuska 521.31
- 5) Bugarska 481.16

Vrsta naših Sokolov, ki so se pripravljali za Budimpešto. Od leve na desno: Derganc, vodnik vrste, Pristov, Zupančič, Vilič, Vadnov, Primožič, Grile, Forte, Žnidarič, Vukičević, Budja in Ivančević

Muški; pojedinačno:

Od 150 tačaka u 15 grana osvojili

- su:
- 1) Mak (Švicarska) 138.50
 - 2) Neri (Italija) 137.75
 - 3) Lefler (Češkoslovačka) 136.15
 - 4) Sladek (Češkoslovačka) 134.90
 - 5) Savolainen (Finska) 134.25
 - 6) Gajdoš (Češkoslovačka)
 - 7) Miez (Švicarska) i Uosikkinen (Finska) 132.45
 - 9) Bekert (Nemačka) 132.20
 - 10) Sarlos (Madžarska) 131.60

Ženske; pojedinačno:

Od 65 tačaka u 6 grana dobile su:

- 1) Dekanova (Češkoslovačka) 60.28
- 2) Kaločaj (Madžarska) 59.58
- 3) Skirlinska (Poljska) 58.65
- 4) Kael (Madžarska) 58.09
- 5) Vermirovska (Češkoslovačka) 57.65
- 6) Balkanji (Madžarska) 56.68
- 7) Vargane (Madžarska) 55.09
- 8) Tot (Madžarska) 54.28
- 9) Munkači (Madžarska) 53.77
- 10) Foltova (Češkoslovačka) 53.43

Muški; proste vežbe:

- 1) Miez (Švicarska) 18.95
- 2) Mak (Švicarska) 18.35
- 3) Tot (Madžarska) 18.30
- 4) von Kreč (Krötsch) (Nemačka) 18.25
- 5) Valter (Švicarska) 18.10
- 6) Bah (Švicarska) 17.65
- 7) Sarlos (Madžarska) 17.55

8) Frej (Nemačka) 17.35

9) Grider (Švicarska) i Stefens (Nemačka) 17.30

Muški; ruče:

- 1) Mak (Švicarska) 19.75
- 2) Valter (Švicarska) 19.25
- 3) Bah (Švicarska) 19.20
- 4) Savolainen (Finska) 18.90
- 5) Neri (Italija) i Tukiainen (Finska) 18.80
- 7) Uosikkinen (Finska) i Frej (Nemačka) 18.70
- 9) Vezel (Švicarska) 18.60
- 10) Gajdoš (Češkoslovačka) 18.55

Muški; preča:

- 1) Vinter (Nemačka) 19.65
- 2) Sandrok (Nemačka) i Miez (Švicarska) 19.45
- 4) Mak (Švicarska) 19.40
- 5) Savolainen (Finska) 19.15
- 6) Stefens (Nemačka) i Stajneman (Švicarska) 19.10
- 8) Bah (Švicarska) 19
- 9) Frej (Nemačka) 18.85
- 10) Uosikkinen (Finska) 18.80

Muški; krugovi:

- 1) Hudec (Češkoslovačka) 19.45
- 2) Kolinger (Češkoslovačka) i Logelin (Luksenburg) 18.90
- 4) Sarlos (Madžarska) 18.75
- 5) Kugeler (Luksenburg) 18.70
- 6) Lefler (Češkoslovačka) 18.65

Sestre, ki so se pripravljale za Budimpešto. Sede od leve na desno: Novokmet, Sket, Rajković, Trajković. Stojе od leve na desno: br. Derganc, Podpac, Vidović, br. Ambrožič, Krajnović, Smerdu in s. Banova

- 7) Peter (Madžarska) i Mak (Švicarska) 18.55
- 9) Sarkanji (Madžarska) 18.45
- 10) Savolainen (Finska) 18.30

- 9) Hengi (Švicarska) 17.70
- 10) Sandrok (Nemačka) 17.55

Muški; preskok konja uzduž:

- Muški; konj s hvataljkama:**
- 1) Mak (Švicarska) 19.15
 - 2) Stajneman (Švicarska) 18.90
 - 3) Vezel (Švicarska) 18.35
 - 4) Valter (Švicarska) 18.25
 - 5) Bah (Švicarska) 18.20
 - 6) Frej (Nemačka) 18.10
 - 7) Stefens (Nemačka) 18.05
 - 8) Bekert (Nemačka) 17.80

- 1) Mak (Švicarska) 20
- 2) Stajneman (Švicarska) 19.40
- 3) Neri (Italija) 19.20
- 4) Valter (Švicarska) 19.05
- 5) Guljelmeti (Italija) 19
- 6) Tot (Madžarska) 18.95
- 7) Vinter (Nemačka) 18.75
- 8) Bonoli (Italija) 18.70
- 9) Kraus (Francuska) 18.70
- 10) Kapuco (Italija) 18.65

*
*
*

Naši međunarodni takmičari, koji su morali ove godine da nastupe na međunarodnim gimnastičkim takmičenjima u Budimpešti, priredili su dne 2 juna o. g. svoju akademiju na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Beograd I.

Akademiji je prisustvovao izaslanik Nj. Vel. Kralja i ministar za fizičko vaspitanje naroda br. dr. Grga Andelinović. Općinstva oko 2000. Sakupljenom mnoštvu progovorio je nekoliko sokolskih i nacionalnih reči br. Gangl, koji je naročito istaknuo potrebu nacionalnog uzgoja sokolskih redova, koji moraju pre svega da služe svome narodu i svoj narodnoj državi. Ta visoka svest našeg Sokolstva nalagala je našim međunarodnim takmičarima da ove godine ne sudeluju na takmičenjima Međunarodne gimnastičke federacije u Budimpešti.

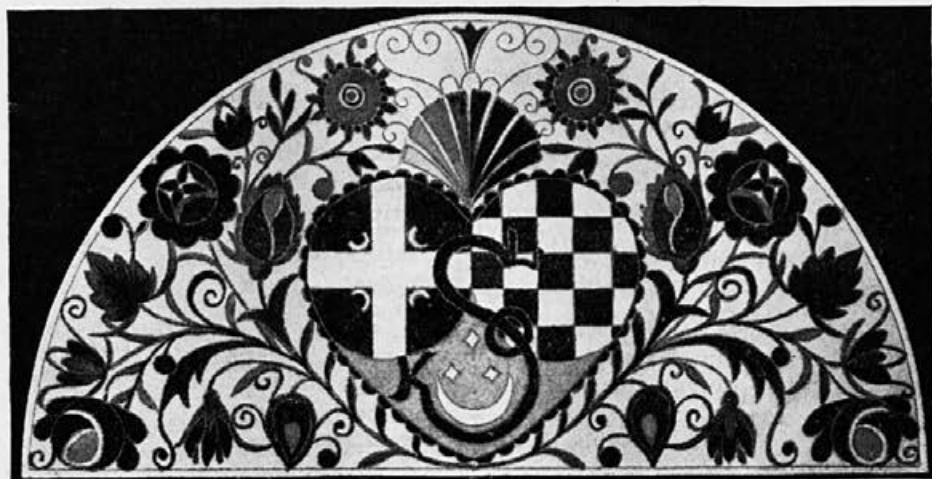
Raspored nastupa naših najboljih vežbača bio je vrlo bogat i biran, i izveden upravo savršeno, kako to i doliči sokolskim takmičarima. Gledaoci su s napetošću posmatrali svaki pokret i svaku izvedbu ovih odličnih sokolskih takmaca i nagradili ih s burnim odobravanjem i poklicima Sokolstvu.

Naši takmičari, a s njima i čitavo naše Sokolstvo i sva naša nacionalna javnost, mogu biti zadovoljni s uspesima svoga napornog rada, a njihova sprema, nadamo se, da će u skoroj budućnosti pokazati i stranom telovežbačkom svetu što može i naše Sokolstvo da postigne na gimnastičkom polju uopšte.

(Kljé.)

Z razstave mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani.
Delo T. Bitenčeve, učenke 3. razr.

Delo Roglove, učenke 2. razr.

Risarije sa sokolskim monogramima

Pri svršetku školske godine izložile su učenice gradske ženske realne gimnazije u Ljubljani svoje ručne radove. Među ostalim radovima naročito su se isticale slike u lepim narodnim bojama u kojima su izrađeni baš prekrasni sokolski monogrami. Tih radova sokolskog značaja bilo je izloženo do 150. Ta lepa ornamentika pobuđivala je živo zanimanje svih posetnika izložbe.

Donosimo otiske nekih radova, da upoznamo naš naraštaj s ovim lepim dačkim radovima s kojima bi mogao i on da ukrasi svoje sokolske vežbaonice i svoje sobe.

Pobudu za ove risarije nacionalno - sokolskog značaja dao je učenicima njihov profesor g. Podrekar.

Delo Pustoslemškove, učenke 3. razr.

Lutkovna igra v dveh dejanjih s predgovorom veseljaka Jurčka.

Lutke:

Gozdana, žalik-žena;	Jurček;
Lipoglav, palček;	Svetlin, mlad kmet;
Kosmač, górní mož;	Mati Svetlinova;
Švedrač, star žlobudrač.	

Dejanje se vrši na slovenskem Koroškem takrat, ko se je ljudem dobro godilo, kakor se nam bo zopet tedaj, ko bomo vsi bratsko dobri, pametni in poštenu. Prvo dejanje se vrši v gozdu, drugo na vrtu pred hišo kmeta Svetlina.

Opombe k nekaterim lutkam.

Žalik-žena je koroškim Slovencem isto, kar je nam vila. Pravljice jo rišejo različno, vselej pa je skrivnostno, dobro bitje, ima dolge lase, dolgo haljasto oblačilo in včasih tudi pajčolan. Lutka **Gozdana** naj bo torej oblečena v dolgo belo obleko, imej dolge lase in zelen pajčolan, ki naj ji pada preko glave po hrbtu in ramenih, a naj ne zakriva obraza.

Górní mož je to, kar sicer **divji mož**. V pravljici je zmeraj hudoben, strašno grd, debeloglav, čez in čez kocinast in sila neokreten.

Švedrač je šepast, star vaški mešetar, sivolas in že precej plešast.

Mati Svetlinova je lahko oblečena v rožansko narodno nošo.

Jurčkov predgovor.

Da je treba ta predgovor govoriti zelo živahno, je razvidno iz besedila samega. Količkaj izvežban izvajalec bo tudi pogodil za lutko primerne gibe, zato sem v predgovoru opustil vsa navodila režiji.)

Povedal sem, prijatelji,
že marsikaj veselega,
a danes bi vas spremil rad
v prelepi naš koroški svet.

Še jaz bom ukal tisti dan
in z vami rajal bom vesel
in brez prenehanja bom pel:
»Naš je slovenski Korotan!«

Slovenska srca tam žive,
za nas utripljejo, trpe
in čakajo na tisti čas,
ko bo ljubezni bratske glas
zavriskal v gaj, polje, na plan,
da je svoboden — Korotan!

Za danes pa povedem vas
v koroški gozd, v prijazno vas,
kjer žalik-žene, naše vile,
nekda dobre so delile.
Na vse strani bom zvest vodnik,
zato pa zdaj — lepo: zapik!

Zastor.

I. dejanje.

Poletni gozd. Sprejaj jasa. Proti levi v ozadju je pokrajina nekoliko skalovita in z grmovjem poraščena. Vmes pcta, koder prihajajo žalik-žene. Sredi v skalovju parobek, kamor seda žalik-žena. Proti sredi in desni strani ozadja stoji po eno košato orjaško drevo, obe pa tako, da je prehod mogoč zadaj, spredaj in okrog njiju. Ko se zastor dvigne, odhajata **Svetlin** in **Švedrač** proti desni iz gozda.

Švedrač (postoji). Torej za danes, praviš, da ne bova več sekala drevja?

Svetlin (takisto postoji in se razgleduje po gozdu proti levi). Nak, je že dovolj. Ali si pospravil orodje?

Švedrač. Brez skrbi! Vse je dobro skrito, le nekaj drugega je —

Svetlin. Kaj pa takega, Švedrač, kaj?

Švedrač. Hm, ali si zasekal na vsak parobek križ? Mladina rada pozablja stare šege. Ko sem bil jaz mlad —

Svetlin (ga prekinе). I, Švedrač, kaj si bil ti res tudi kdaj mlad? Jaz te poznam zmeraj enakega, odkar vem pomniti —

Švedrač (užaljeno). O, ti snetjava mladina, ti! Da si le upaš kaj takega reči! Jaz sem bil mlad, ti pravim, mlajši kakor ti, in sem bil zastaven fant, da mi ni bilo daleč naokoli enakega.

Svetlin (v smehu). Saj ti ga zdaj tudi ni —

Švedrač. Seve, ti se lahko smeješ, ko me še ne poznaš. Praviš mi: Švedrač, Švedrač, (— šepaje stopa sem in tje) — zraven se ti pa niti ne sanja, kdo prav za prav sem in kaj sem že vse doživel! Verjemi, Svetlin, ali ne, resnica pa je in ostane —

Svetlin (ga porogljivo prekinе). — Da, Švedrač rad veliko govori!

Švedrač (jezno). Kar je res, lahko zmeraj povem! Kdor dosti doživi, lahko govori, ali ne?! (Pokašljeje.) Veš, Svetlin, jaz nisem kar tako, kakor si nemara misliš ti! V mladih letih, moj dragi, sem na lastne oči videl... žalik-ženo! Še lepša je kot Zalka!

Svetlin (se zagrohoče). Ta je pa bosa, Švedrač! Očetovo leskovko že verjamem, da si kdaj videl in tudi večkrat okusil, zdi se mi pa, da le še preredkokrat —

Švedrač (poskoči od jeze). Kaj, da je nisem videl?!

Svetlin (nagajivo). Leskovke? Saj pravim, da si jo.

Švedrač (zadirčno). Zalik-ženo! Kdo si upa reči, da je nisem videl?! Kakor resnično sem Švedrač —

Svetlin (mirno). Tako resnično se včasih rad malo —

Švedrač (hlastno). Pobaham, hočeš reči? Čemu, ko se mi pa ni treba! Ti bi se že moral, seveda, ko nisi še nič skusil in niti ne veš, na katero stran zajec pade, kadar ga lovec pogodi. (Zmagovito.) No, kar povej, če veš!

Svetlin (malo premišluje, hodi sem in tja in se nazadnje domisli). Saj ti tudi ne veš.

Švedrač (odločno). Vem!

Svetlin. Pa povej!

Švedrač (naglo). Na kosmato! Na kosmato stran! Kam pa drugam, glej ga no spaka! Misliš, da bo od hvaležnosti še iz kože skočil zato, če sme lovcu v zabavo dati življenje? (Se zadovoljno smeje.) Viš, kako res ničesar ne veš, čeprav si Svetlin in mlad in se šteješ za pametnega.

Svetlin. No, posebna modrost to ni, s čimer si me zdajle posekal.

Švedrač (lokavo). Nič ne rečem, to pa le velja, da ti še take nimaš.

Svetlin. Kaj se boš neki po praznem toliko ustil! (Stopi tesno k njemu.) Ali bi znal tudi za žalik-ženo gladko povedati, kakšna je?

Švedrač (ponosno). Znal — kaj ne bom znal! Rajši me vprašaj, ako bi sploh hotel!

Svetlin (se zasmeje). Sem te ujel, kaj, Švedrač? Kako boš revež hotel, ko nič ne veš!

Švedrač (jezno zamahne z roko). Ne reci mi tega dvakrat, Svetlin!

Svetlin (trmasto). Desetkrat, če hočeš! Ko bi kaj vedel, bi povedal.

Švedrač. Rajši mi ti povej, kar sem te vprašal! Ali si zasekal na vsak parobek križ?

Svetlin. Seveda sem ga.

Švedrač. No, vidiš, tako je prav! To mora biti, drugače žalik žene nimajo nikjer zavetja, kadar jih preganja gornji mož.

Svetlin. Ali si takega moža tudi že videl?

Švedrač. I, kaj ga ne bi bil! Hu, kako je mrcina grd!

Jurček (naglo pokuka z desne tako, da ga ona dva ne opazita). Pa ne, da bi bil tebi podoben, hi-hi-hi-hi! (Smukne nazaj v gozd. Švedrač in Svetlin se začudeno ozirata naokrog.)

Švedrač (nekoliko plaho). Ali se ni nekdo nekaj spakoval tu v bližini?

Svetlin (nemirno hodi križem in se ozira na vse strani, a se nazadnje vendar premaga). Se ti je menda samo zdelo —

Švedrač (skrivnostno). O, veš, Svetlin, gozd ima svoja čudesa. Kadar prilomasti odkod gornji mož, je slišati čez in čez tako hreščanje, da človeku od groze kar mozeg ledeni po kosteh. Tega si nikar nikoli ne želi, če hoče poslušati pameten svet. (Prisluhne.) Ali ni nekaj zahreščalo?

Svetlin (poslušaj; potem). Nemara se je kje splašil zajec. Jaz nisem slišal ničesar. (Iz dalje je čuti veter.)

Švedrač. Da bi le ne bilo kaj hujšega. Veš, v gozdu ni človek nikoli čisto sam.

Svetlin (poredno). Verjamem. Zdaj sva kar dva!

Švedrač. Kadar te doleti, kar je mene, se ne boš več spakoval!

Svetlin. Tak povej no že vendar, kakšna je bila tista tvoja žalik-žena!

Švedrač. Prav praviš: malo je manjkalo, pa bi bila moja. (Veter narašča. Prav iz dalje je čuti kakor pokanje suhega dračja.) Se danes me je groza, ko se spomnim tistega dogodka. Skoraj si ne upam govoriti. (Zaupno, skrivnostno.) Takle čas je bilo kakor danes, tudi že proti večeru, ko smo tam za Mácnom nehali podirati macesne. Drvarji so že odšli v koč, jaz pa pospravljam orodje, ko zaslišim krik in vik in lomastenje, kakor da se bliža konec sveta!

Svetlin. In nisi zbežal?

Švedrač. Kako, ko je pa kar naprej vpilo: križ, križ, križ!

Svetlin. In ti?

Švedrač. Jaz pa sekiro v roke in na prvi parobek hitro zasekam križ! In žalik-žena —

Svetlin. Kaj ne poveš! Je sedla tja?

Švedrač (prikima). Tako me je prevzelo, da sem pri tej priči kakor klada telebnil po tleh. (Pade vznak in se potlej počasi dviga.) Potlej pa, oh, ne veš —

Svetlin. Saj pravim, da povej —

Švedrač. Jej precej, kako je bila lepa!

Svetlin. Kakšna pa, kakšna?

Švedrač. Tega ti ne morem ne popisati ne porisati. — In kakšne oči je imela, oči! In kako me je gledala! Kot Vrhnjakova Zalka tebe!

Svetlin. In ti?

Švedrač. Nič. Samo zijal sem in po vsem životu sem se tresel —

Svetlin. Pa ona?

Švedrač. Gledala me je, veš, gledala, da ti nikakor ne znam povedati, kako —

Svetlin. In si kaj govoril z njo?

Švedrač. Seveda sem. To se pravi: ne vem, kako bi dejal. Nemara je le ona govorila z menoj.

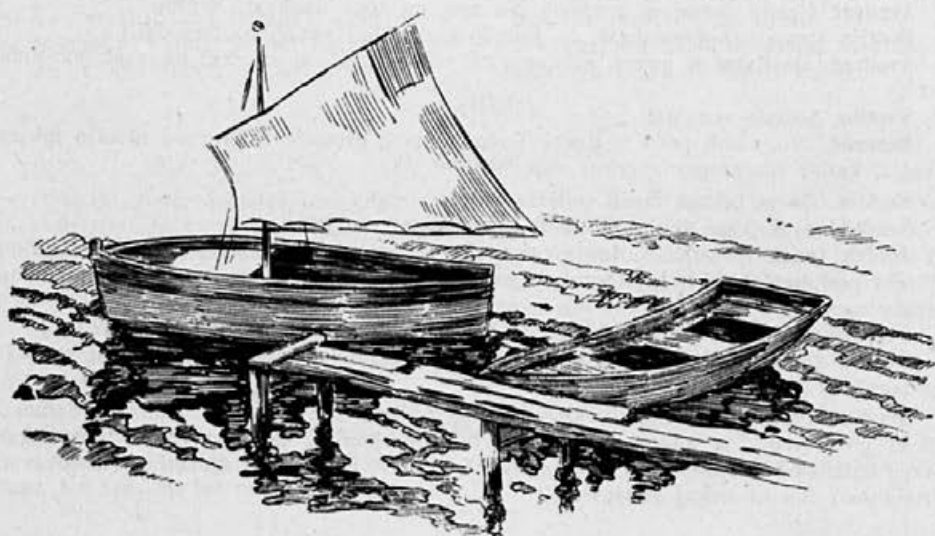
Svetlin (nestrpno). Pa vsaj povej, o čem sta se menila! Kako le moreš biti tako lesen?!

Švedrač. Kaj sva se menila? Rekla je, da mi nikoli ne pozabi te dobrote —

Svetlin. Kakšne dobrote?

Švedrač. No, ko sem ji zasekal križ na parobek, da je bila varna pred gornim možem. (Se plaho ozira okrog.) Veš, ta neroda zmeraj preganja in lovi žalik-žene, te ga pa ne marajo, ker je tako oduren in grd. (Se strese.) Fej ga bodi!

(Dalje prihodnjič.)

Naši pesnici

ХЕРОЈИ

Милан Стефановић, Крека

У славу видовданих хероја

I.

Слушали су плач и ванај
Пониженог свога рода
Па рекоше: »Доста је тога
Мора доћи нам слобода!«...

Скупише се ведри, млади
Једне крви, једне мисли
И на отпор тиранину
Песнице су чврсто стисли.

Ја ћу за спас свога рода —
Проговара херој први
Жртвовати младост своју,
До последње капи крви!

За слободу рода свога
Ја ћу — други херој вели:
Прежалити оца, мајку
И жртвовати живот цели!

И остали сви рекоше:
Све жртвовати за спас рода!
Смрт нек стигне тиранина!
Живила слобода!

II.

Херој стоји нем ко стена
А у души звер је љута.
Он освету крвну спрема:
»Сад ил' никад!« — прошапута.

Пламен севну, хитац јекну
Уздрма се царство цело,
Срце клону... Мртво паде
Тиранина моћног тело.

Већ двадесет пуних лета
Како сунце ланше грије, —
Већ двадесет пуних лета
Да хероја живих није.

Већ двадесет пуних лета
У царству су вечне ноћи.
А дух лебди међу нама
Дајући нам свете моћи:

Да јачамо своја тела,
Да будемо чврсти, смели,
Да скрхемо тиранина
Кад будемо хтели.

ОМЛАДИНСКИ СЛЕТ

Михаљев Божидар, Нова Кањижа

У Кањижи трећег јуна
»Омладински слет«,
Са свих страна Соколићи
Кренули у лет.

И журе се они орно
На одређен пут,
Јер сав поса што их чека
Није за њих крут.

Са жељом су они дошли
Да покажу рад,
Целом свету нека види
Тај соколски склад.

Јер Соколство вазда учи
Цео народ свој,
Да би Словен осто веран
Својој груди тој.

V prirodi telovadimo,
za tekmo mi se vadimo,
krepimo naše si telo,
da zdravo, silno, krepko bo!

Usode mi se ne bojimo,
z vremenom drzno se borimo,
kdor klone kdaj, ta ni junak,
Sokolič vsak je korenjak!

V prirodi telovadimo,
za tekmo, mi se vadimo,
ta tekma borba je življenja,
vsa polna truda in trpljenja!

II.

Griči zeleni v nebesa strme,
na gričkih cerkvice bele,
z Bogom v višavi govore,
že so molitve njih zadonele:
že se zvonovi veselo glase.

Mladi Sokoli po polju hite,
čutijo v srcih prirode klic
vabi jih, ljubi jih, petje ptic
se meša z brnenjem zvonov, ki zvone
v mlado jutro, da cvetke drhte
solzne v rosi in ginjene,
sklanjajo glavice, vinjene
same sladkosti in zdravja poljan.
Le potok šepče kot star modrijan:
»Čemu vam rosa, moja vodica
je najbolj zdrava, iz zemlje pronica!«

Mladi Sokoli po polju hite,
sile prirode jim v žilah kipe!

НА ДВОРСКОЈ СТРАЖИ

Др. Вој. В. Рашић, Београд

Ево ме, ево, на дворској стражи
Орна и вољна и душом свом, —
Ево ме, ево, на дворској стражи
Да чувам Краља и Његов Дом.

Света је дужност која ме зове
И ту ћу увек прерадо поћ:
Да чувам Њега који за народ
Краљевски брине и дан и ноћ.

Та то је за ме, војника права,
И част и понос и дика сва, —
Ох, Боже, Боже, помози само:
да нашем Краљу и срећа сја!

Ма било време лепо ил' ружно,
Ил' олуј бесни к'о света смак,
Ил' киша лије и дере облак, —
На стражи бићу веран и јак!

Ил' снег завеје да све забели
И стегну мраз'и и цича сва,
И око мене све се заледи, —
Ипак на стражи остаћу ја!

А када дођу мајски нам дани
И прође која, — ох, знам их, знам!
Ма била моја са села мога, —
К'о кип ћу бити и крити плам!

А дужност пре свега, а војни позив
Увек је свети Божански дар, —
И овде на стражи служићу верно
И вазда чуваћу синовски жар.

А када подне, — подне тек дође:
Музика грува, трепечи све:
Смена долази и стег се вије, —
Ох, Боже, Боже, милине те!

С прозора дворских Соколи кличу,
Краљевски Синци оживе Дом, —
Ох, Боже, Боже, ојачај сваког
Да служи Краља и Његов Дом!

Zagrebu — Zdravo!

Josip Matešić, rekrut, Ogulin

Zagreb — grade,
Naš ponose,
Krila mlada
K tebi nose.

Sokolove
Sa svih strana,
I sinove
Slavnih dana.

Jugoslavski
Sinci jaki,
Kliču lavski,
Čuje svaki:

Mi smo jedni
Sinci slave
Spremni za Dom
Dati glave.

Snage mlade,
Srca jaka
Pun će Zagreb
Bit junaka.

S nama braće
S raznih strana,
Sve Slovena
Jedna grana.

»Na zdar, Čolem«
i »Zdorovo« —
Zdravo krilo
Sokolovo!

I Junaci
Iz Bugarske,
Kliču duše
Iz drugarske:

»Hej Sloveni,
Složimo se,
Sjedinjeni
Ljubimo se!

Jer su naše
Snage jake,
Da nas brane
Sile svake.«

Oj Zagrebu,
Bijeli grade,
Primi ptiće
Naše mlade.

Što će ove
Zlatne dane,
Nakititi
Tvoje strane.

Pa već sada,
po tom svijetu,
Leti poklik:
Zdravo sletu!

Zdravo sletu
Sred Zagreba,
Ti si dio
Našeg neba.

Zdravo, braćo,
Sa svih strana,
Zdravo, Slavo,
Opjevana!

Zdravo da ste
Svi Sloveni,
u Zagrebu
Zagrljeni.

Braća — braći

Ivo Majcan, Senj

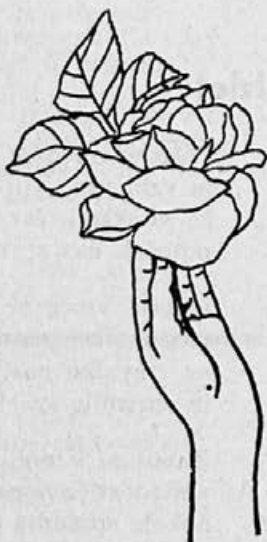
Budimo uzori ko dosad smo bili
za Otadžbinu svetu u svome radu, —
i složni proti svakoj dušmanskoj sili
nek' svi narodi za naše bratstvo znadu.

Duše naše krepostima nek' odišu
nad izdisajima poroka i mana, —
i složno zapevaju posmrtnu pesmu
zlim savetima sa bilo kojih strana.

U svom srcu budimo čisti i lepi
ko proletno cveće pod kapljama rose,
nek' iskrenost naša malodušne krep
i rastera senke što razdor nam nose.

Nek' Marica — Vardaru desnicu pruži,
a Soko — Junaku nek' potstreka dade —
da ogranak roda što tudincu služi
sa verom u srcu olakša si jade.

Kad klik slože s Vitoša jekne Avali,
kobnim slomom biće kažnjen tko navali
a čvrstom Balkanu s upornog Triglava, —
na neprodorne čete odvažnih lava.

Braćo i sestre! Mirno!

Kroz bosanske gore i ravni
Odjekuje trublje sokolske glas,
U Sarajevo u srce Bosne
Poziva, sestre i braćo, sve vas.

Čujte! Glas njen lagano drhti
Jer je prepun bola i sreće,
Nijedno srce sokolsko ni duša
Na glas njen hladni ostati neće.

Glas taj vas zove, sestre i braćo,
Da spremite svoje duše i tijela,
Da kadri budete nastaviti' dalje
Velikih preda još veća djela.

Zove vas k sebi, jer dan se bliži
U kom' je najveć sreće i krvi
Dan u kom slobodu izgubismo nekad
I koji slobode dan nam je prvi.

Podite! Čistoga srca i čiste duše
Na groblje otaca slobode naše,
Koji prezreše smrt i muke
Za narod, slobodu živote daše.

Oni vam uzor nek' budu vječno
Kako se žarko sloboda ljubi,
Kako se spremno i bez krzmanja
I život za nju gubi.

Odajte počast hrabrom Principu,
Čije će ime vječno nam sjati
Čija nas sjenka uvijek i svuda
U radu za narod nek' prati.

Sagnite glave na svetom mjestu
Na kome vrcnu iskra slobode
Sa priznanjem odaj svima im počast,
Dični sokolski rode.

Spremite se! Snažna tijela i čista srca
Dočekajte taj sveti dan,
U mjestu gdje sinu iskra slobode
Koja je tada bila tek san.

Nad grobovima palih Sokola
Neka zagrmi jasno ko grom,
Iz hiljade složnih sokolskih grla
»Za Kralja, za narod, za mili dom!«

Izlet

Rica, Ljubljana

Poletje vroče se smehlja
in vabi nas v prirodu zlato,
že vriskamo čez sinjo trato,
potoček nas z vodo krepča.

Poletje vroče se smehlja,
vročina sončna nas preveva,
na travniku pastirček peva
in spremlja ga siničica.

Zapojmo v polje tudi mi:
»Mladost je v nas in zdrava sila,
Sokola spremlja jasna vila
in ta je Moč, ki z nas kipi!

I.

Zora...
zagorelo je nebo,
zaplamtela gora,
zablestelo je polje...
Dvignil se v višave
je škrjanec in zapel,
tihe poti je nižave
kmetič oživel...

Pesem gore, pesem zore,
pesem ptic je zadonela,
vrisk je zdramil bore,
pel je kmetu — pesem dela.

II.

Pesem dela,
pesem bela,
pesem čudovita
znoja in trpljenja —
pesem kmečkega življenja.
Pesem gromovita,
kdo te sliši,
kdo razume?
V beli hiši
urica tikataka,
kmetič dela, čaka,
da mu travniki ozelene
da se polja pozlate,
da jesen poslika
grozdje in gozdove...
In potem je bela, bela,
trata, njiva, sadovnjak —
Ne počiva pesem dela,
vleče se ko večer trak
od očeta k sinu, hčeri
v novi, mladi veri...

III.

V tihem kotu hiše
gospodinji mati.
Boli krije,
solze briše,
vse razume
duh njen zlati.

Kakor jelka sloka
vihram vsem kljubuje,
v senci travice varuje;
pri ognjišču mati
svoje vse združuje.
Šiva, kuha,
daje kruha.
Vse za druge,
malo zase.
Žuljava ji roka
ne počiva pač nikdar,
boža ji otroka,
sprejme vsakogar,
ki zaprosi milodar.
Ko pa svet zastro
noč in nje temine,
mož, sinovi pluge
v shrambe pozapró,
se spat odpravijo.
Mati moli, bdi:
»Boljše čase
daj nam ti,
Bog dobrotni.«
Kadar sonce šine
čez gora širine,
prva prime spet za delo
in zapoje si veselo
pesem dela, pesem belo.

IV.

Kdaj večer sobotni
bode njej sijal?
Menda res nikoli!
Ali pa tedaj,
ko bo sveč sijaj
božal roke ji prosojne,
zbrisal ji skrbi in boli,
vdihnil misli ji pokojne.
Toda še tedaj
mrtvo srce trepetalo
in neslišno bo šepetalo
zadnji blagoslov
za domači krov...

Исправак. — У прошлом броју »Соко-
лића« у песми »Два Краља« од бр. др.
Рашића, погрешно су изашли неки стихо-
ви који треба овако да гласе:

1. — 7-ми стих:

И то тако иде редом
Вековима све са бедом и т. д.

2. — 18-ти стих:

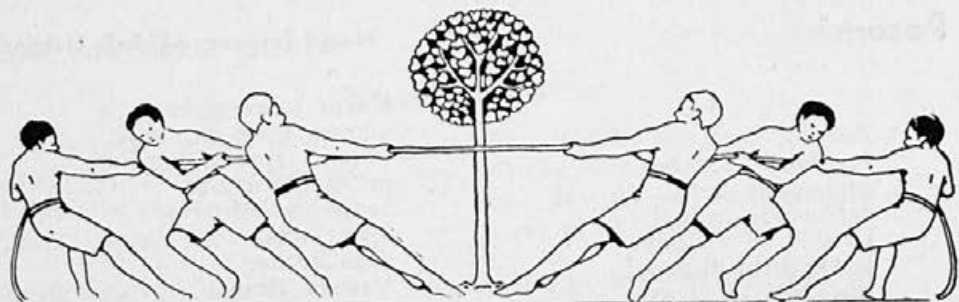
Кога држи љубав, нада,
Вера Божја, — тај не пада!

3. — 31-ви стих:

Загрилише, ижљубише!

4. — последњи стих:

Зора зори, оде тама и т. д.

Radovi našeg naraštaja

Sanje

Rosenstein Karel, Jesenice

Radko je prišel izmučen iz sokolske telovadnice. Ker bodo kmalu tekme, vadijo pridno vsak dan. Danes so imeli izkušnjo na godbo. Radko zelo rad telovadi, a danes je tako izmučen, da je nekoliko slabe volje. Zato hitro povečerja in odide v svojo sobico, ne da bi se pogovarjal z očetom ali materjo, kakor je imel navado druge večere.

Sleče se, ugasne luč in se vleže v posteljo. Zapre oči in hoče zaspati, a to se mu ne posreči. Utrujen je, udje ga boli, rad bi zaspal, a ne more. Večkrat še poizkuša zatisniti oči, a se mu takoj zopet odprejo. Končno se zagleda skozi okno v jasno noč. Drobne zvezdice se svetlikajo kakor majhni plamenčki. Včasih se tak plamenček utrne in izgine za obzorjem. Obcestni kostanji se šepetaje pogovarjajo z rahlim vetričem, ki jim prinaša novice iz daljnih krajev. Glas murna se meša s slabotnim šumenjem oddaljene reke. Obcestna svetiljka meče v sobico medlo svetlobo, ki pada ravno na Radkovo posteljo.

Radko gleda v neskončno nebo in najrazličnejše misli mu z bliskovito naglico brzijo skozi možgane. Sedaj stoji v šoli pred profesorjem, sedaj je na prelepi Golici, potem so mu misli ob šumečem Jadranu in zopet mu poletijo med delavce, trpine v tovarno...

Končno mu pridejo na misel tekme, ki se kar prehitro približujejo. Radko pa še skoro nič ne zna. Ni imel časa, šola mu ga je vzela. A zato še ne bo vrgel puške v koruzo. Sedaj so že počitnice in zato vsak dan vadi v telovadnici. Medtem se mu oči polagoma zaprejo. Misli mu postanejo meglene. Nič več se ne more spominjati, kaj je konj. Čim bolj napenja možgane, tem bolj mu postaja vse nejasno. Drog? Kaj je to? Zdi se mu, da je to ime že nekaj slišal, a sedaj se ne more več spomniti, kaj bi to bilo. Polagoma prestane misliti. Objame ga črna, težka tema, v katero se počasi pogreza.

Nenadoma tema izgine in od nekod prihaja svetloba. Kmalu postane popolnoma svetlo. Nahaja se v veliki dvorani, ki se mu zdi čudno znana. Poizkuša se spomniti, kje je že videl to sobo in iz spomina se mu izlušči beseda — telovadnica. Saj res, kmalu bi pozabil. Jutri bodo tekme, on pa še nič ne zna. Z mrzlično hitrostjo odkoraka k drogu. Kaj pa je to? Drog se čudno giblje kakor kača. Kjer je pritrjen k zidu je železna glava, iz katere gleda dvojje mrzlih, steklenih oči. Radku se to zagnusi in hoče se umakniti. A tedaj se dvignejo verige, s katerimi je drog pritrjen na tla in se ga tesno oklenejo. Radko napne vse sile, da bi se osvobodil železnega objema, a ves trud je zaman.

Ostudna kača se nenadoma izpremeni v pajka, verige pa v kosmate noge. Grda žival se mu približuje in ga hoče objeti s kosmatimi nogami.

Radko prestrašen odskoči in stopi h konju, da bi vadal za tekme. A komaj se ga dotakne, prične konj skakati in brcati z lesenimi nogami. Toda Radka ni več strah. Jezno skoči na konja in ga prime za ročaje. Lesena žival pa se čudovito sproži in Radko odleti v lepem loku v zrak. Srce se mu stiska od strahu, a naposled pade naravnost na bradljo. Ta je pa na srečo in nesrečo iz gumija in Radko zopet odleti v zrak. Med padanjem zapazi, da leti naravnost v kremplje — pajka. Obupno poizkusi plavati po zraku, kar se mu na veliko začudenje tudi posreči. Kmalu stopi na tla in se globoko oddahne. A hitreje, kot je prišel na tla, je bil zopet v zraku in se oprijel krogov. Bil je že skrajni čas. Konj, koza in pajek so tisti hip planili na mesto, kjer je stal. Sedaj je na krogih, ki nihajo sem in tja.

Joj, kaj pa je to? Krogi se na lepem razblinijo v nič. Radko prične padati naravnost med razjarjeno orodje. Zaman poizkuša plavati po zraku. Že vidi odprt gobec ostudnega pajka, konjeve oči se zlobno bleščijo in bradlja se trese od jeze.

»Na pomoč!« zavpije v smrtnem strahu.

Tedaj zasliši pokanje in ropotanje. Gotovo je že mrtev. Začudeno pogleda okoli. Na nočni omarici ropoče budilka. Skozi okno sije krasno jutranje sonce. Ali še ni umrl? Globoko se oddahne in si obriše potno čelo.

Vesel je, da so bile samo sanje...

Sklonka preko konja

Naš prvi letošnji izlet

Gorišek Breda, Sv. Lenart v Slov. goricah

Naš prvi sokolski izlet v letošnjem letu je bil k Sv. Antonu v Slovenskih goricah. V avtobus se je natrpalo mnogo članov, članic in obojega naraščaja. Ker je vladala v avtobusu velika vročina, smo vsi nestrpnost pričakovali odhoda.

Izpred Sokolskega doma smo se odpeljali ob dveh popoldan. Da nam je čas hitreje mineval, smo med potjo prepevali sokolske pesmi. Pri Sv. Antonu so nas že pričakovali Sokoli iz Ptuja. Takoj po našem prihodu se je začela pomikati povorka, v kateri smo prvič korakali za našim novim lepim naraščajskim praporom. Po povorki se je začel nastop. Ker ni pri Sv. Antonu nikjer primerne prostora, smo telovadili kar na cesti pred Sokolskim domom. Posebno mnogo je nastopilo naraščaja, ki je izvajal proste vaje.

Nastop je gledalo mnogo ljudi iz okolice Sv. Antona. Po končanem nastopu je sledila prosta zabava. Vreme ta dan ni bilo posebno lepo, in zrak ne preveč čist, kljub temu se nam je odpiral pri cerkvi lep razgled na vse strani.

Na eni strani se vidi Boč, Donati, Slijeme pri Zagrebu in Dravska dolina. Na drugi strani pa se ti odpira razgled na lepe Slovenske gorice. Na vzhodu se vidi prostrano Prekmurje.

Okrog sedme ure je naš brat načelnik zatrobil: Zbor! kar je pomenilo naš odhod.

Vsi smo se odpeljali dobre volje proti domu.

(Превод с немачког)

Једног раног пролетњег јутра стајао је неки човек на раскрсници. Један пут је водио према школи, а други на пољану изван села. Одједном он зачу како се два дечка разговарају:

— Добар дан, Драгутине!

— Добар дан, Михаило!

— Куда идеш — рећи ће онај први.

— У школу! — одговори други.

— Зашто идеш у школу сада кад је тако лепо за игру? У школи није тако лепо, мораш само да седиш и да учиш, а на пољу је тако лепо време. Хајде са мном на пољану да се лепо играмо.

— Довече, Михаило, сада ја идем у школу. Збогом, Михаило!

— Шта ме се тиче та твоја школа. Ти иди у школу, а ја идем да се лепо поиграм.

Онај човек тада виде како један дечак оде у школу, а други путем према пољани изван села.

Прошло је од тада двадесет година, а оба дечка су имали отворен пут у живот.

Беше то једног хладног зимског дана. Онај исти човек стајао је на истом месту као и пре двадесет година. Он виде како један бледи и одрпани човек закуца на врата од стана сеоског учитеља, и како исти учитељ отвори. Потом зачу следећи говор:

— Добар дан, драги драги господине! — рече онај просјак.

— Добар дан, драги човече! — одговори му учитељ.

— Ах, господине, смиљугте се на ме!

— Шта тражите Ви од мене?

— Ја немам већ неколико дана ништа за јело, а никаквог скровитиша немам. Зато Вас молим, драги господине, да ми помогнете, да ми дате мало посла. Примите ме молим Вас!

— Какав посао можете радити?

— Да надничим. Иначе нисам ништа учио.

Учитељу се учини човек познат, те га зато упита:

— Нисте ли Ви Михаило, из нашег села?

— Да, ја сам Михаило, — одговори непознати.

— О, тако ходите унутра, Михаило, напољу је сувише хладно.

Обојица уђоше тада унутра и врата се затворише. Онај човек више није могао ништа да чује, али је врло добро знао шта је после било. Просјак је сазнао да је његов друг Драгутин постао учитељ. Тада се горко кајао што није и он учио школу. Али још није било касно. Учитељ је помогао своме другу те је овај добио сталан посао и вредно је радио.

»Сваки ковач себи срећу кује«.

Prosta vežba

Razovka u visu stražnjem

Dolaze sad dani naše opšte slave,
Vježbaju se vežbe i proste i sprave.
Sad se vredno radi, oklevanja nema,
Sve se, sve se živo na sletove sprema.

Eto, toga blizu, ta to je sada evo,
Već nas željno čeka belo Sarajevo.
Zagrebu je dugo i on rado zove
Sa svih strana svoje dične Sokolove.

To će biti za nas preveseli dani,
Sa svih strana dođ'mo spremni i
valjani.
U nama je krepost u nam' snage ima,
Pa veselo samo k novim uspesima.

ПЕСМИ

Јозеф Елазар, Добој

Певајмо, браћо, снажних крила,
да грме поља и лузи.
Нек ори се домовина мила,
Здраво, здраво, Соколи друзи.

Певајмо снажно, поносно, смело,
Соколска песма нек крчи нам пут;
да ори се наше убаво село,
Нек се чује и у најдаљи кут.

Песма је народу дух очувала.
Слободни смо, непријатеља смо стисли.
зато песми за слободу хвала
Што једни смо у нашој нам мисли.

Jozef Elazar, Doboj

Sokolska misao

Sokolska misao ko sunce čista,
u svakog Sokola ona je ista,
svugde ga prati i život mu blista.

O njoj govori i po njoj živi,
kud god ide svak mu se divi,
i veseo peva »poleti sokole sivi«.

U takvom radu neće propasti ideali,
on uči živeti kako valja,
i ne radi ono što čoveka kalja.

Samo strpljiva ustrajnost treba,
uspeh u radu sijaće s neba,
i nagrada na njeg uvek će da vreba

U takvom radu neće propasti ideali,
ponosni na dedove što su život dali,
i junački za narod i slobodu, pali.

GLASNIK

Sve Sokolice uče plivati. Češkoslovački Soko objavio je za Sokolice lozinku da nauče ove godine sve redom plivati. Učenje plivanja biće strogo uređeno i sistematski provadano. Sokolice će najpre u 10 do 12 lekcija vežbati osnove plivanja, a zatim će istom doći pravilno praktično vežbanje do savršenosti.

Uspeh sokolskog sustava u Irskoj. Češkoslovački konzul u Dublinu u Irskoj mnogo je predavao, a mnogo i pisao u irskim novinama, o sokolskoj ideji i sokolskom sustavu. Njegova razmatranja pobudila su u merodavnim, naročito vojnim krugovima, veliku pažnju. I tako će se sokolski sustav uvesti najpre u vojsci, a zatim i u školama. U početku je nameravala Irska da pošalje nekoliko oficira u Češkoslovačku, gde bi pohađali sokolske telovežbene tečajeve. Ali s obzirom na poteškoće što ih stvara nepoznanje jezika, predložio je konzul da Češkoslovačka pošalje u Irsku jednog vojnog instruktora koji potpuno vlada sokolskim načinom telesnog odgoja. I tako je već u maju, kako novine javljaju, pošao u Irsku artiljerijski poručnik Tihi.

Irski šef generalnog štaba, general Brennen, koji se najviše zauzeo za ovu misao, ustvrdio je na kongresu srednjoškolskih profesora u Dublinu da se nada vrlo velikom uspehu što će ga sigurno doneti nevo uvedeni sokolski telovežbački sustav u vojsci; izrazio je i želju, da se kasnije uvede i u škole.

Vest o nameravanom preustroju u gbučavanju irske vojske došla je naravno i u novine gde je primljena s velikom ljubavlju. Urednik najvećih irskih novina bio je na svesokolskom sletu u Pragu pa se već onda oduševio za sokolsku ideju i sokolski sustav.

† Brat Zvonko Hajek. Neusmiljeni, kruti udes ote nam 19 V o. g. oko 1/4 sati posle podne, milog i vrednog brata Zvonka Hajeka, koga je tog dana ugrabio podmukli potok Plitvica u svoj hladni smrtni zagrljaj. Ote nam ga u cvetu njegove najlepše dobe od 15 godina. U našim je redovima nastala praznina koja se neće tako lako i brzo ispuniti, jer Zvonko je bio zbilja uzor Soko.

Naraštaj Sokolskog društva Varaždin u zajednici sa starijom braćom otpratio je u svečanom odelu sa sokolskom glazbom i naraštajskom zastavom, milog pokojnika do hladnog mu groba. Na grobu se od pokojnika oprostio predsednik naraštajskog oteka br. Marković, stavivši u ime Sokolskog naraštaja na grob lep venac s narodnom trobojkom.

Neka je slava našem dragom bratu Zvonku Hajeku!

A. K. naraštajac.

Zrinjsko-Frankopanska priredba i izlet Naraštajskog oteka. U nedelju 29 IV 1934 uoči dana obletnice mučeničke smrti hrvatskih velikana P. Zrinjskog i Frana Krste Frankopana održao je naraštajski otek svoje V selo, koje je u moralnom pogledu vrlo dobro uspeo. Na programu bio je nastup dece i naraštaja. I to: 1) Zrinjsko-Frankopanka; (Svirao sok. orkestar). 2) O Zrinjskom i Frankopanu (Govorio naraštajac br. Krnoul). 3) Raznolikosti (Muška ca II razreda osnovne škole). 4) Preskoci preko konja. (Mladi muški naraštaj). 5) Vežbe s venčicama (Ženska deca III i IV razreda osnovne škole). 6) Zagrebačke sletske vežbe. (Mladi muški naraštaj). 7) Vežbe na karikama. (Ženska deca iz gimnazije). 8) Sarajevske sletske vežbe. (Muška i ženska deca iz gimnazije). 9) Ritmičke vežbe. (Ženski naraštaj iz građanske škole). 10) Vežbe na visokim ručama. (Stariji muški naraštaj). Posle programa održana je mala zabava s plesom.

Sledeći dan upriličio je Naraštajski otek izlet za sokolsku decu i naraštaj u obližnju istorijsku šumu »Zrinjski« gde je

poginuo Nikola Zrinjski. Deca i naraštaj su u ugodnoj i živahnoj igri i zabavi sproveli to poslepodne. Na povratku je društveni prosvetar br. Bosanac održao prigodni govor o značenju toga dana. U zadovoljstvu i veselju deca i naraštaj pod vodstvom svojih prednjaka povratila su se na večer u grad pevajući sokolske pesme.

Kovačić Aleksandar, naraštajac.

Izlet na Plažu »Pržina«. Već dugo pre znalo se za izlet. Svi smo se radovali, kada ćemo poći. Došao je čas. U nedelju 27 maja učinjen je izlet na lepu i prirodno ukrašenu plažu »Pržina«. Istog dana, rano u jutro, sve se diglo, sve se »uparadilo« u svečano sokolsko ruho. Pesma se čuje. Brod je spreman, da odnese mlade Sokoliče i Sokole na njima omiljenu plažu »Pržina«. Ukrcajemo se. Brod polazi. Pesmi nema kraja. Dolazimo na pristanište »Okolo« kod sela Krtoli. Tu nas dočekuje četa iz Krtola. Pozdravlja nas. Mi im uzvraćamo pozdrav. Iskrcavamo se. Popeli smo se na jedan brežuljak. Jedan mladi Sokolić, spazivši prvi pučinu morskou, pokazuje prstom, sav srećan: Eno plaže! Eno plaže! Bilo ih je dosta, koji nisu nikad tu bili, pa su trčali u nedogled, samo da pre stignu i vide ono čemu se svi raduju. Došli smo. One, koji su pre nas stigli, našli smo, gde stoje i posmatraju ono, što je priroda dala. Čemu ne mogu da se nadive. Načelnik brat Kureš trubi. Zbor! Naređuje, da se svi obučemo u kupaće hlačiće. Sunce je pripeklo. Kupanje. More je vrlo ugodno. Nije hladno. Dolaze, kao prvi na red za kupanje, stariji naraštaj i članstvo. Na znak trube svi smo u vodi. Mališani na kraju posmatraju i neveseli, što i oni ne mogu, da se sa starijom braćom kupaju. Na znak trube, svi smo na kopnu, na pesku. Dolaze na red mladi. Kakova li veselja. Načelnik da znak i već za tili čas, svi se nadoše u vodi. Igraju s loptom, prskaju i plivaju. Tako je potrajalo celi dan. Posle podne vežbale su sve kategorije sletske vežbe. Tu je bila i Sokolska četa iz Krtola.

Pred večer vratili smo se kući. Pesma. Svi se malo osećamo zamorni od kupanja, vežbanja i sunčanja. Samo da nas je bilo videti. Svi izgoreli, pocrvenili. Došli smo na pristanište »Okolo«. Tu nas čeka već spreman brod »Cetinje«. Ukrcajemo se. Brod polazi. Pozdravljamo se s meštanim iz sela, koji su došli da nas isprate. Svi smo na palubi broda. Pevaju se sokolske pesme. Nakon vožnje od pola sata ukaza nam se

pristanište našeg lepog Tivta. Brod usporava brzinu. Svi se spremamo, da zajednički zapevamo koju sokolsku pesmu. Vidi se mnoštvo sveta na pristaništu. To su svi došli da nas dočekaju. Najednput zaori pesma »Malena je Dalmacija...« Brod pristaje. Pozdravljamo one, koji su došli da nas dočekaju s tripot: Zdravo! Iskrcavamo se. Zbor. Razlaz. Tako je ovaj lepi i nikad zaboravni izlet završio u lepom i veselom raspoloženju.

Vlajko Kureš, Tivat.

Anton Janša. 20 maja navršilo se je 200 godina, otkako se rodio u Breznici blizu Bleda u Sloveniji Anton Janša, neobično bistar pčelar, koji je poznat svagde u svetu gde se gaji napredno pčelarstvo. Bio je sin siromašnih seljačkih roditelja, a u njegovoj kući i dalekoj okolini gajilo se od vajkada pčelarstvo, ova starodrevna grana slovenskog gospodarstva. Osnovnu školu naravno nije učio, jer tadašnje prilike to nisu dozvoljavale, pa se ipak toliko odlikovao u slikarstvu da je pošao u Beču na silgarsku akademiju, dobivši blagodejanje od carice Marije Terezije. Tu je vrlo dobro napredovao. Ali je u Beču brzo došao na glas vanrednog pčelara. Stoga ga je carica postavila za prvoga pčelarskog učitelja sa stalnom i lepom platom. Kao takav je Janša podigao pčelarstvo u okolini Beča do neobične visine te je uživao — priprost slovenački seljački sin, ali neobično nadaren i radin — na carskom dvoru velik ugled. Svojim pčelarskim znanjem nadvisio je sve pčelare onoga doba, pa i danas, posle 160 godina njegove prerane smrti, može svaki pčelar s uspehom da uči iz njegovih knjiga »Nauke o rojevima« i »Potpune nauke o pčelarstvu«. Sve, naime, što je Janša napisao u tim delima vredno u celosti još i danas.

Pčelarsko društvo u Ljubljani proslavilo je o Duhovima na svečan način 200 godišnjicu rođenja Antona Janše, a proslaviće je i Sveslovenski pčelarski kongres, koji će se vršiti ove godine od 26—31 avgusta u Beogradu.

Koliko pojede čovek. I to su izračunali. Čovek pojede za svoga života poprečno 25.000 kg hleba, 18.000 kg mesa, 10 do 19.000 komada jaja, 60.000 kg riba, 15.000 kg krompira, 5000 kg variva, 2000 kg voća, a popije 25.000 litara tekućine; soli potroši 1750 kg.

Čiji je Severni Pol. Severne države su istih među sobom porazdelile zemlju oko

Severnog Pola. Ako razdelimo njegovu okolinu na 360 stupnjeva, dobila je Rusija 160°, od Nord Kapa do Beringovih Vrata, Amerika 30° iznad Alaske, 80° uzela je Kanada, 50° Danska (Grönland), a ostatak 40° sa Špicbergima, koji čine ugljenom, Norveška. Severni Pol nije ničije vlasništvo. Ko stoji na njemu — a to nije baš lako — stoji zajedno na teritoriji peto država.

»Kišobran«, sredstvo protivu nevremena. Neki inženjer iz Australije je izumio »kišobran« koji brani od nevremena i gradi. Taj »kišobran« je sličan metalnoj jeli s bezbroj bakrenih strelica raznih veličina na železnom kosturu. Najdulje strele tvore sredinu ove piramide. Ako preti nevreme, valja dići »kišobran« na vrh visoke motke. Sve strelice, a ima ih katkad do 4000, stanu iz vazduha nekako sisati elektriku te je čuvode u zemlju. Čuje se samo lagan prasak i u noći se žari ceo »kišobran« u modrikastim, sitnim plamenčićima. Takvo odvođenje umanjuje električnu napetost u oblacima da izgube sitne vodne kapljice i ledena zrnca u oblacima svoju privlačivost te se raspršuju. Oblaci se stanu topiti i zamalo ih i nestane. »Kišobran« je tako jevtin da će po svoj prilici skoro zameniti razne druge velike aparate kojima se služe napredni poljodolci protivu nevremena.

Za šalu

Izjašnjenje. »Da li se rodio u vašem gradu kakav velik čovek?« — »Jok, kod nas se rađaju samo mala deca.«

Deca od danas. »Kako to, Dušane, da su danas ispravni svi tvoji računski zadaci, što si ih kod kuće izradio?« — »Otputovao je otac, gospodine učitelju!«

Stara dobra vremena. »Tata, što su ljudi imali tada, kad još nije bilo ni automobila ni radija?« — »Imali su, zlato moje, mir.«

Izlazak sunca. »Tako divan izlazak sunca u brdima čoveka upravo osvaja. Ja bih mogao ceo dan ovde stajati te se diviti ovome jedinstvenom pogledu.«

Dobar primer. »Biva često da je u čoveka ovo ili ono čulo vrlo slabo, a zato je drugo razvijenije. Tako n. pr. slepi vrlo dobro čuju. Možeš li mi, Darko, kazati koji drugi primer?« — »Da, gospodine učitelju. Naša tetka ima levu nogu kraću, a zato ima desnu dužu.«

Iz škole. »Slavko, ti dolaziš čepet bez torbe u školu! A kako bi ti nazvao vojnika koji bi išao u rat bez telečaka?« — »General, gospodine učitelju.«

Iz školske zadaće. Mijo piše u školskoj zadaći »Proleće i omladina«: Što je za mlado bilje dubre, to je za mlada čoveka škola.

Povest. »Ko je bio otac Ljudevita XV?« — »Ljudevit XIV« — »A ko je bio otac Franje Josipa I?« — »Franjo Josip O.« —

Dečija svađa. »A što plačeš, Milivoje? Zar ti Mirko nije dao pola jabuke?« — »Jeste dao, ali mi nije dao pola crva.«

Nezgodna zgoda. Uzela je majka maloga Đokicu sa sobom u posete svojim prijateljicama. Kad su se prijateljice zadubile u svoje razgovore, Đokica se otušljao iz sobe i otišao u baštu. Iznenada se vrati te šapne prilično glasno materu na uho neugodnu tajnu. Čule su je naravno i njezine prijateljice te su morale da se zacrvne.

Majka je ustala, uzela Đokicu za ruku te ga odvela napolje. Tamo mu je ozbiljno kazala da se ponašao vrlo nepristojno. Savetovala mu je: »Ako ti se drugi put desi još štogod slično, dodi k meni pa mi kaži da si video u bašti nešto neobično lepo, pa neka dođem i ja da vidim.«

Đokica je ovaj savet dobro upamtio. Drugi put je sličnom zgodom zaista opet došao materi te joj rekao: »Mamice, vani u bašti su neobično lepe ruže. Moraš da ih pogledaš...«

Tu je sred reči Đokica zapeo te onda nastavio: »Sad ne treba više da ideš.«

Jačajmo se!

Iz uredništva

Zbog velikih praznika naredni broj »Sokolića« izići će kao dvobroj za juli i avgust. Rukopise treba da se pošalje uredništvu najkasnije do 10 jula. U tom dvobroju biće izvešteno o naraštajskim danima pokrajinskih sletova u Zagrebu i Sarajevu te o glavnim sletskim danima u Sarajevu.

U ovom broju počelo se je s obavljanjem nove, zanimive lutkovne igre »Gozdana« za slovenačka lutkarska pozorišta, koju je napisao za »Sokolića« poznati pisac Ivan Albreht.

Naš naraštaj jamačno će zanimati reprodukcije slika sokolskog znaka, koji je naranan u državnom grbu, a koji su ukrašeni s narodnim motivima. Nekoliko ih donasmo u ovom broju, ostale će izići u narednim brojevima »Sokolića«. Izradile su ih učenice Gradske ženske realne gimnazije u Ljubljani pri pouku crtanja pod vodstvom svog profesora g. Podrekara. Bile su izložene na školskoj izložbi ručnih radova koncem školske godine.

Ovom prilikom upozoravamo braću i sestre pretplatnike »Sokolića«, da čim pre izmire dugovanu pretplatu na naše glasilo, jer će biti uprava lista primorana da neurednim pretplatnicima obustavi daljnje šiljanje »Sokolića«.

Pošta uredništva

F. V. v Sl. g.: Poslano sem izjemoma priobčil v »Radovi našeg naraštaja«. Ta rubrika je določena izključno za dela sokolskega naraščaja, ne pa dece, ki ima svoj list »Našo radost«. Morda se oglasi nekdo iz tamkajšnjega naraščaja s kakim prispevkom. Preden pa se pošlje uredništvu »Sokolića«, naj se pregleda in temeljito popravi.

R. K. v J.: Tvoji dosednji poslani spisi mi ugajajo. Dobri so, skrbno izdelani in tudi popravljeni jih ni treba mnogo. Nadaljuj s pisanjem; vendar pa daj vse, preden pošlješ »Sokoliću«, pregledati društvenemu prosvetarju ali pa kakemu drugemu v pisanju sposobnemu sokolskemu članu, ki ti bo dal potrebnih nasvetov in navodil. — Morda bi lahko kaj poslal tudi v »Našo radost«, list za sokolsko dečo. — Mene ne nazivaj v pismih »Velečenjeni gospod urednik« — marveč »Brat urednik«, ker smo vsi Sokoli med seboj bratje in sestre. Pošlji mi svoj točni naslov. — Zdravo Tebi in bratskemu jeseniškemu naraščaju.

Rešenje iz 5 broja »Sokolića«

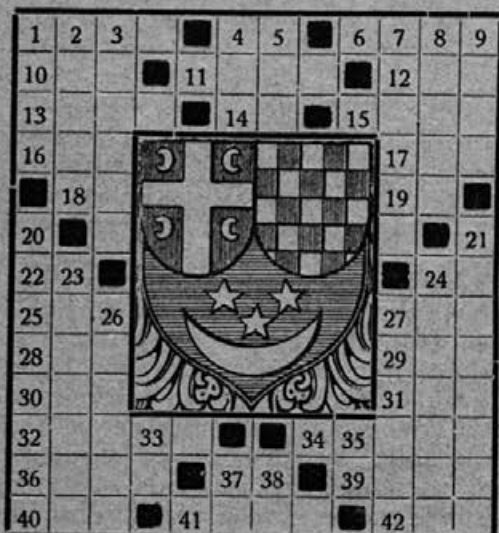
Popunjalka (Jadran). Vodoravno: 1 Kobac, 3 Zabac, 5 Avala, 7 Deram, 9 Ranjen, 10 I, 11 Krava, 13 Kos, 19 Oto, 20 Otiči, 21 Sranj, 22 Navit, 24 Okolo, 25 Andeo, 26 Kosta. — Okomito: 1 Kumanovo, 2 Carevina, 3 Zenevsko, 4 Crkvenjak, 5 Amazonka, 6 Ararat, 7 Dakovo, 8 In, 12 Top, 14 At, 15 Som, 16 Ti, 17 Po, 18 Ub, 23 Os.

Jednačina: $a + b + c + d = \text{Sarajevo}$.

Ispunjalka: Oslo, Slog, Ikar, Aron, Alfa, Stih, Ačim; od I—II Sokolić.

Mala popunjalka: Vodoravno: 1 R, 2 Muk, 3 Dunav, 4 Sokolić. — Okomito: 1 Runo, 2 Muk, 3 Do, 5 Kal, 6 Vi.

Magični kvadrat: Vodoravno i okomito isto: 1 Radil, 2 Anali, 3 Danic, 4 Ilije, 5 Licej.

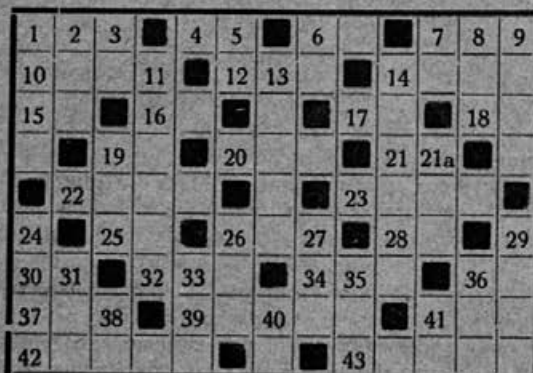

Vodoravno: 1. Lanac. 4. Zamenica. 5. Najmanji deo elementa. 10. Sluga. 11. Ptica. 12. Uzvik na juriš. 13. Lopov. 14. Slovo u grčkoj azbuci. 15. Prkos. 16. Južno voće (skraćeno). 17. Sveža. 18. Uzvik. 19. Zamenica (franc.). 22. Predlog (nem.). 24. Domaća životinja. 25. Prestonica susedne države. 27. Alkoholno piće. 28. Magarac (pokrajinski). 29. Starinska mera. 30. Slovenački: vesnici, teklići. 31. Zamenica (franc.). 32. Oblik glagola »linuti«. 34. Biljka (pad.). 36. Seosko dobro. 37. Zamenica. 39. Zamenica. 40. Izvor. 41. Prilog. 42. Vrsta papige.

Uspravno: 1. Oblik glagola »orati«. 2. Oblik glagola »kopati«. 3. Rušim. 4. Stan za ovce. 5. Čulo vida. 7. Sudska kapa. 8. Oblik glagola »orati«. 9. Majka. 20. Ime osnivača Sokolstva. 21. Naša planina. 23. Promišljati. 24. Naša varoš. 26. Vodeničar. 27. Vrsta knjiga (pad.). 33. Čas sat (nem.). 35. Slovo u grčkoj azbuci. 37. Zamenica. 38. Predlog (nem.).

Popunjalka

Sastavio naraštajac M. Arandelović, Vukovar.

Vodoravno: 1. Visok državni dostojanstvenik. 4. Usklik. 6. Uzvik. 7. Dozivanje na telefonu. 10. Konjska oprema. 12. Žensko ime. 14. Vazdušni heroj (Pridev.). 15 i 16. Uzvici. 17. L. 18. Zamenica. 19. Ima svaki kotač. 20. Razmak vremena. 21. Reka u Italiji. 22. Utočište (str.). 23. Ustajala voda. 25. Predlog (nem.). 26. Vremenski razmak. 28. Zamenica. 30. Božanstvo (egipatsko). 32. Veznik. 34. Muško ime. 36. Sa »š« fudbalski pojam. 37. Zamenica. 39. Poprište borbe. 41. Zablji uzvik. 42. Trava. 43. Zanimanje.

Okomito: 1. Nametnik ljudski. 2. Azdaja. 3. Predlog. 5. Uzvik. 6. Zamenica. 7. Igraća karta. 8. Mast. 9. Zamenica. 11. Italijanski kompozitor. 13. Meću se na pisma. 14. Metal. 19. S »K« domaća životinja. 21 a). Ptica. 24. Slik. 26. Vrtlog. 27. Tatarski poglavica. 29. Hemiski spoj. 31. Žensko ime (pad.). 33. Zver. 35. Skljocet. 36. Sat. 38. Mera. 40. R. 41. Društvo (prva dva slova).

Zagonetne posetnice

Sastavio naraštajac M. Arandelović, Vukovar.

Dr. Bora R. Čavić

Diner

Nata Lil

Osek

Ovde se krije ime našeg pesnika.

Ovde je ime našeg naučnika.